

Huizengegevens
verzameld
tijdens onderzoek naar
bouwactiviteiten
van
Gerrit van der Wielen
te Leeuwarden

Deze verzameling heb ik samengesteld tijdens onderzoek voor het boek *Gerrit van der Wielen (1767-1858). Stadsarchitect van Leeuwarden*. Hopelijk biedt hij andere speurders aanknopingspunten voor nader onderzoek.

Martine van der Wielen-de Goede

Afkortingen

Na het huidig adres is, indien van toepassing, het espelnummer, wijknummer en het kadastrale nummer vermeld

GC = Groot consentboek

NA = Notariële archieven

Blauw: meest recente gegevens, niet onderzocht

Huizenoverzicht (Vet = nog bestaand)

ADRES	KENMERK	Kaart
Achter de Grote Kerk 23	eigendom	C1
Bagijnestraat 61	woonadres	B2
Berlikumermarkt 13	modern heerenhuis	C3
Borniastate Weidum	BOUWPROJECT GVDW	
Bredeplaats 2	eigendom	C1
Bredeplaats 3	eigendom	C1
Breedstraat 46	woonadres	C1
Breedstraat 48	eigendom	C1
Breedstraat 52	eigendom	C1
De Klinze, Oudkerk	BOUWPROJECT GVDW	
Doelestraat 8	tijdgenoot	B1
Eewal 43	eigendom	C2
Eewal 52	tijdgenoot	C2
Groot Schavernek 9 (rechterdeel)	eigendom	A2
Grote Kerkstraat 18	tijdgenoot	B2
Grote Kerkstraat 20	tijdgenoot	B2
Haersmastate, Buitenpost	Toeschrijving	
Lindenoord, Wolvega	Toeschrijving	
Minnemastraat 51	tijdgenoot	C2
Monnikemuurstraat 123	tijdgenoot	C1
Nieuweburen 34 (hoek Bredeplaats) eigendom		C1
Nieuweburen 34	eigendom	C1
Nieuwestad 18	eigendom	A2
Nieuwestad 36	tijdgenoot	A2
Nieuwestad 44	modern heerenhuis	A2
Nieuwestad 48	modern heerenhuis	A2
Nieuwestad 49	BOUWPROJECT GVDW	B2
Nieuwestad 51	BOUWPROJECT GVDW	B2
Nieuwestad 65-67	modern heerenhuis	B2
Nieuwestad 79	tijdgenoot	B2
Nieuwestad 80	eigendom	B2
Nieuwestad 91	modern heerenhuis	B2
Nieuwestad 99	tijdgenoot	B2
Nieuwestad 102 (linkerdeel)	modern heerenhuis	B3
Nieuwestad 108 (rechterdeel)	modern heerenhuis	B3
Nieuwestad 114	modern heerenhuis	B3
Nieuwestad 118	modern heerenhuis	B3
Nieuwestad 119	BOUWPROJECT GVDW	B2
Nieuwestad 120	modern heerenhuis	B3
Nieuwestad 122	modern heerenhuis	B3
Nieuwestad 130	modern heerenhuis	B3
Nieuwestad 135	modern heerenhuis	C2
Nieuwestad 150	BOUWPROJECT GVDW	B3
Nieuwestad 152	modern heerenhuis	C3
Op de Kelders 17	tijdgenoot	C2
Oranjestein, Oranjewoud	Toeschrijving	
Raadhuisplein 21	tijdgenoot	B2
Sacramentsstraat 17	woonadres	C1
Sacramentsstraat 22	eigendom	C1
Sacramentsstraat 24	eigendom	C1
Torenstraat	eigendom	A2
Turfmarkt 18	eigendom	D1
Turfmarkt/hoek Koningsstraat	Toeschrijving	D2
Tweebaksmarkt 36	Toeschrijving	C2
Tweebaksmarkt 56	woonadres	C2
Voorstreek 3	modern heerenhuis	C2
Voorstreek 6	tijdgenoot	C2
Voorstreek 59	woonadres	C1
Voorstreek 75 (eig 1877)	tijdgenoot	C1
Weaze 18	BOUWPROJECT GVDW	C3
Weaze 28	woonadres	C3
Weerd 18	Toeschrijving	B2
Weerd 19	tijdgenoot	B2
Wirdumerdijk 7	tijdgenoot	B2
Zwitserwiltje 2	Toeschrijving	C3

Zonstuein

Nieuwburghen

Mannike meurskraat

Voorschreek 106

Kazanne

Zwitservalleje

Togplant

1

2

3

Achter de Grote Kerk 23	K42	A329	1980 afgebroken
Relatie met Van der Wielen: eigendom 1807-1858			
<u>Waarde</u>			
1807: Gekocht 13 maart GC 1807 f61			voor f 526
1829: taxatie (in 1834 NA 78025, 381 / 382)			f 900
1858: Verkocht 9 augustus NA 77049 / 42, 53, 119, 127, 135, 147			voor f 984,-
<u>Bewoners</u>			
1808: steenhouwersknecht Christiaan Kunst			
1829: beneden verhuurd aan timmerman Pieter van der Wal, boven aan smidsknecht			
1839-1858 beneden verhuurd aan timmerknecht Hoga en familie, boven aan ander gezin			
<u>Huurwaarde</u>			
1807-1810: 28 GvdW/gebr. Christiaan Kunst			
1814-1820: 48 C. Kunst, steenhouwersknecht			
1822-1824: 48 J. Broersma, arbeider > opperman			
1826: 48 J. Broersma, opperman ½ en Pieter van der Wal, timmerman ½			
1828: 48 Klaas Suringbroek (doorgehaald > Trijntje de Wilde) en Pieter vd Wal (doorgehaald > wed. Hanekamp-v. Harinxma)			
1830: 48 Jannes Meyer, smid (doorgehaald > wed. Hoeksteen) en Pieter vd Wal (doorgehaald > M. Bezem)			
1832: 35 wed. Hoeksteen, stoofdraagster + 35 Tobias Smits, uurwerkmaker			
<u>Kadaster A329, leggers en volgnummers</u>			
1832: GvdW 1430/7> GvdW en mede.1842/5			
1858: J. Bloemsma, schoenmaker 2398/5> wed. 4833/1			
1875: T.G. Bekhuis, timmerman 5460/2> wed. Bekhuis-vd Brink, overleden 1896			
Blanco			
<u>Gebeurtenissen</u>			
1969 eigenaar Rienks van woning naar garage met bovenwoning (1973 verhuurd aan Swart) 1068-22			

Wijkaart 1876 met K42, nieuw nummer 23

Het huis is te zien op een prent uit 1884. Het ging om het derde huis vanaf de Poptasteeg. In de twintigste eeuw zal het verbouwd zijn want op een foto uit 1968 wijkt de gevelindeling af. Bij de afbraak in 1980 zijn voor zover bekend geen elementen uit begin negentiende eeuw aangetroffen.

Bagijnestraat 61

NOE357

F399

afgebroken

Relatie met Van der Wielen:

woonadres 1791

Waarde

Bewoners

1791: Gerrit van der Wielen

Huurwaarde

1789: 49 Raadsheer Idzinga/ Geert Alberts

1791: 50 Raadsheer Idzinga/ Gerrit van der Wielen

1792: 50 Raadsheer Idzinga/ Jochem Jans

Kadaster

Relatie met Van der Wielen: **Verbouwing door tijdgenoot**
Waardestijging in 1808, verbouwing 1840

Waarde

1815: Tinga kocht van Oosterhuis NA 78004/134 en 150	voor	f 1.440
1822: bakker B. Spoelstra kocht van Tinga NA 75016/291 (sc 703) en 303 (sc 722)	voor	f 2.255
1836: koopman H. Pietersen kocht van Spoelstra NA 78028/87	voor	f 2.400

Huurwaarde

1808: 75 J. Oosterhuis/zelf, doorgehaald > 120
1814: 125 Oosterhuis
1820: 125 B. Tinga
1823-1830: 125 B. Tinga en B. Spoelstra
1832: winkelier Pietersen 65/ B. Spoelstra geen 65

Kadaster, leggers en volgnummers

1832: Bouwe Spoelstra 1138/1
1836: koopman H.J. Pietersen 1948/1 **1840 verbouwing, exp. Vrijdom 1841**
1866: J.H.J. Pietersen 4481/1

Blanco

Berlikumermarkt 13 in 1969, HCL Beeldbank
FDBERLMAA001
De winkelpui dateert waarschijnlijk van ongeveer
1877.¹ In 2001-2003 is het pand gerestaureerd,
waarbij resten uit begin achttiende eeuw extra
aandacht kregen.²

¹ 700jr afl. 436

² Gegevens Monumentenzorg

Bredeplaats 2 WH 122>K47 A325, timmerwinkel, erf 1924 verbouwd

Relatie met Van der Wielen: **eigendom 1802-1890**

Waarde

1802 Gekocht KC 1802 f97	voor	f 505
1829 Taxatiewaarde		f 350
1858 Verkocht 9 augustus aan kleinzoon Gerrit Jaanes van der Wielen NA 77049 / 135	voor	f 982
1888 Verkocht klein deel erf		
1890 Verkocht 15 oktober aan smid Kroes NA 80040 / 2608	voor	f 3.000
1896 Verkocht 11 maart aan timmerman Augustinus Dijkstra NA 80051/4198	voor	f 2.500

Huurwaarde

1794-1802: 45 G. Benning/ zelf > weduwe
1803-1804 : G. vd Wielen LEEDIG
1805: 20 G vd Wielen/ Klaas Hendriks
1807: 20 GvdW/gebr. Claas Fokkes (doorgehaald > timmerhuis + N.B. K46 naar K47)
1808-1810: 20 GvdW/zelf, timmerhuis
1814-1829: 24 G vdW timmerman
1830: 24 G vdW timmerman (doorgehaald > Roelof Broersma)
1832: 50 GvdW, timmerman

Kadaster A325, leggers en volgnummers

1832: GvdW 1430/6> GvdW en mede. 1842/4
1858: Gerrit Jaanes vdW 3759/1 (+ in 1879 A318, huis Poptasteeg)
1888: Gerrit Jaanes vdW 3759/9 **A1350, bergplaats en erf** (na afsplitsing klein stukje erf, verkocht tegelijk met A318)
1891: Jouke Jans Kroes, smid 7560/3
1896: A. Dijkstra, timmerman 4459/6 > **verbouwing 4459/9 werkplaats met bovenwoning**
blanco-----

Gebeurtenissen

1816 twee ramen gemaakt
1829 grondpacht f1,-/jr voor werkhuis op de Bredeplaats zonder nummer (??), afgekocht 1829
1847 werkplaats Broersma
1858 in huur bij zoon Jaane als bergplaats voor kachels f 70/jr
1968 A. vd Berg van autoverkoop plus woning naar autospuiterij 1068-3.

De smid Jouke Jans Kroes kocht de ‘bergplaats en erf’ voor f 1.000.³ In 1896 kocht timmerman A. Dijkstra het pand van Kroes voor maar liefst f 2.500. Hij verbouwde het tot een werkplaats met bovenwoning.⁴ In 1924 volgde een verbouwing tot werkplaats met twee bovenwoningen.⁵

³ Legger 7560/3. Jouke Kroes (1850-1929) en zijn zoon Jan Kroes (1877-1925) waren beiden smid te Leeuwarden. De firma Kroes maakte onder andere het hek om de Wilhelminaboom en het hek voor het pand van de Leeuwarder Onderlinge aan de Eewal nummer 59.

⁴ 1896 NA 80051/4198; Legger 4459/6 en 9.

⁵ Bouwvergunning HCL 730-3441.

Bredeplaats 3 **OM131** **J157** **A764, huis en erf** **rond 1880 verbouwd**

Relatie met Van der Wielen: eigendom 1808-1832

Waarde

1808 Gekocht van A.W. Boelema, wed. Proost GC1808f71	voor	f 520
1829 Taxatiewaarde		f 800
1832 Verkocht aan neefje Roelof Broersma	voor	f 784

Bewoners

1808 zwager Klaas Hendriks
1824: drie x timmerman Klaas Suringbroek/H. Alberts Goedkoop/ van der Made
1829 verhuurd aan neefje Roelof Broersma, timmerman

Huurwaarde

1807: 36 wed. P. Proost (omnummering van J155 > J157 > GvdW/(zwager) Klaas Hendriks)
1808-1810: 36 GvdW/Klaas Hendriks
1814-1827: 40 GvdW/K. H. Suringbroek timmermans knecht (zwager)> 1822 timmerman
1828-1831: 40 neefje Roelof Broersma, timmerman
1832: 60 R. Broersma

Kadaster A764, leggers en volgnummers

1832: GvdW 1430/8
1832: Roelof Broersma, timmerman 1947/2
1862: wed. Broersma 4052/1
1862: Cornelia Broersma en mede. 4085/1 (N.B. klasse van 25 naar 200/ belastbaar ink. gebouwd van 45 naar 198 gulden)
blanco-----

Bouwdossiers HCL

1963: 10 juli onbewoonbaar verklaard (1003/9446)
1969 1003/9446 Aan eigenaar Slof vergunning geweigerd tot uitbreiding opslagruimte/kanteldeur in voorgevel
1973: 1068-3 leeg-krot.
1974 1004/3896 verbouwing stadsherstel van pakhuis (dichtgetimmerd) naar woning

In 1973-1974 was het geheel dichtgetimmerd maar daarna volgde restauratie.⁶

⁶ HCL Beeldbank FDBREDEPA035 en FDBREDEPA006; gegevens Monumentenzorg Leeuwarden..

Breedstraat 46 K153 Kad. A206, huis en erf nieuwbouw 1939 (rechterhelft zaleningang)

Relatie met Van der Wielen: **huur 1814-1832**

Vanaf 1939 rechterdeel ingang zalen Schaaf

Waarde

1841: Fliedner kocht van fam. Bloembergen NA 79020/263	voor	f 1.912
1845: Jacobus Plet, spiegelmaker kocht van Fliedner (verhuurd f 200,-/jr) NA 79028/1344	voor	f 2.050
1862: boekverkoper Lambertus Schierbeek kocht van Plet 80005/301 en 304	voor	f 2.023
1869: slager H.I. vd Hoek kocht van Schierbeek NA 82065/3585	voor	f 2.528

Bewoners

1814-1815: Sjoerd van der Wielen met gezin

1821: zoon Jaane met gezin (geboortakte)

1828-1832: zoon Jan met gezin (huur)

Huurwaarde

1814-1815: 125 S. vdW, steenhouwer

1817: 125 K.M. Bakker cs

1820-1822: 125 S. Cahais, commies ten kantoor generaal

1823: 125 S. Cahais/M. de Boer, klerk

1826: 125 M. de Boer

1828: 125 M. de Boer (doorgehaald > Jan vd Wielen, verver)

1830: 125 Jan vd Wielen (doorgehaald > Hendrik Luers, muziekmeester)

1832: 125 Jan vdW, verwer

Kadaster A206, leggers en volgnummers

1832: A. Bloembergen 111/1

1841: J.H. Fliedner, muzykmeester 2374/1

1846: 2719/1 Jacobus Plet

1848: 2340/4 Jacobus Plet en erven

1862: 1070/11 Lambertus Schierbeek, boekverkoper

1870: 4860/1 slager Herman Levy vd Hoek (85 el)

1871: splitsing Herman Levy vd Hoek en wed. Beeltje Kan 4700/6 62 el = **A1096** (en deel naar K152 4601/7)

1890: Van Duysen, koopman 3247/9

1903: zilversmid F. Bakkers 6043/6

1910: **herbouw**

blanco

1939: A1096 ruïne/erf uit **22421/3** in bezit van L. Schaaf en zonen 21423/2

1939: > 21423/3 (deel stoep naar stad 7771/6302) **A1977** (hal van zaal met bovenwoning)

1940: > /7 herbouw en vereniging met Sacramentsstraat/Breedstraat A1742 en met deel erf A1095 (uit **23826/2**)

> **A2005** zalen, woningen

Zie verder bij Sacramentsstraat 24

Bouwdossiers

1934: tekening voorgevel van woonhuis naar winkelraam 730/6397 + verleend 1003/9453

1939 aanvraag samenvoeging met nr. 48 geweigerd schoonheidscommissie (zie bij nr. 48)

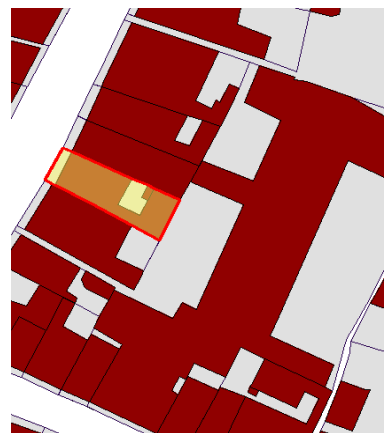
Breedstraat 46 Hisgis 1832. Nummer 48 ligt op dit kaartje erboven.

Breedstraat 46

Sjoerd van der Wielen verhuisde in 1814 naar Breedstraat K153 met de achterzijde grenzend aan het zalencomplex van zijn ouders. Het huis was eigendom van Auke Bloembergen, lid van vrijmetselaarsloge 'De Friesche Trouw'.⁷

Eerst woonden andere huurders in de Breedstraat K153 maar vanaf 1828 zou ook zijn broer Jan van der Wielen het huis enige tijd huren totdat hij in 1831 een huis kocht op nummer 52.

Een negentiende-eeuwse afbeelding is niet bekend. Na herbouw in 1910 was het huis in 1939 vervallen tot een ruïne. Toen kocht Louis Schaaf het en voegde het samen met nummers 48 links ervan tot een nieuwe ingang naar het zalencomplex.

⁷ Y.N. Ypma, 'Voorspel en drieluik 1735-1837' in *Thoth* (1982) 21.

Breedstraat 48 **K154** **A207, huis** **nieuwbouw 1939 (linkerhelft zaleningang)**

Relatie met Van der Wielen: eigendom 1817-1897
1822 verbouwd tot ingang zalen met daarboven een woning

Waarde

1817 Gekocht van wed. Born (moeder van loodgieter Hoite Goderts Born)		onderhands
1829 Taxatiewaarde		f 1.900
1858 Verkocht aan zoon Willem	voor	taxatiewaarde
1877 Verkocht door weduwe Willem aan kleinzoon Ybe	voor	taxatiewaarde
1897 Verkocht 23 april door weduwe kleinzoon Ybe van der Wielen	(samen met K26) voor	f 42.000

Bewoners

1822-1826 zoon Jaane met gezin (begane grond ingang zalen)
1829 o.a. nichtje Baukje Elzinga

Huurwaarde

1815-1817: 70 Wed. Born
1818-1819: B. van Sloten
1820-1822: 70 GvdW timmerman
1824: 70 Jan [= Jaane!] vdW/eig Gerrit vdW
1826: 70 Janus vd Wielen, timmerman
1828-1830: 70 Gertje Eerders, naaister
1832-1834: 100 Gertje Eerders, naaister

Kadaster A207, leggers en volgnummers

1832: GvdW 1430/3 > 1768>redres> GvdW + mede. 1842/3
1858: Willem vdW 3711/3
1868: wed. Willem vdW 4611/2
1878: Ybe vdW 5802/2
1897: Visser 8615/1
1914: winkelier Petrus Rodenhuis 11347/3, (vereniging met) A1592 (Sacramentsstr 24) **A1681**
1920: legaat > wed. Rodenhuis 14477/ 1 en 2
1920: zalenexploitant F.E. Schilter 14493/1 (en 2 =Sacramentsstr 24)
1921: L. Schaaf 15458/1 (en 2 =Sacramentsstr 24)
1925: bijbouw, vereniging met A207 > /5 **A1742 Breedstraat/Sacramentsstraat**
Zie verder bij Sacramentsstraat 24

Bouwdossiers HCL

1939 25 april Ir. J.M. Vegter 730/7586 ontwerp zaleningang + nr. 46, woning op eerste verdieping nr. 48 blijft
1939 11 mei 1003/9454 vergunning geweigerd schoonheidscommissie
zie verder bij Sacramentsstraat 24

Breedstraat 52

K156

A209, huis en erf

Gem. 0080/263

Relatie met Van der Wielen: eigendom 1831-1879

1831 verbouwing, stichting ververij, intrek verhuurd

Waarde

1831 Gekocht 7 juli door zoon Jan NA 78018 / 124, 148 voor f 2085
1874 Verkocht 6 juni door Ernstman aan zoon eerste huwelijk Sjoerd NA 82063/5337 voor f 5650
1879 Verkocht 22 december door Sjoerd Ernstman aan Hendrik Ramkema NA 82073/7493 voor f 6000

Bewoners

1833 augustus Bovenwoning verhuurd.
1835: > Jans weduwe Janke Westerkamp met gezin
1842: na tweede huwelijk Janke met weduwnaar Ernstman samengevoegd gezin
1844-1846 bovenwoning verhuurd aan moeder van Janke
1848-1862 bovenwoning verhuurd aan zuster Tjeerd

Huurwaarde

1815-1828: 116 A. Lensing > Harmanus Lensing, sleper
1830: 116 Harmanus Lensing (doorgehaald > Jan vd Wielen, verver
1832: 120 (ledig)
1833: 120 Jan vd Wielen, verver > weduwe

Kadaster A209, leggers en volgnummers

1832: Hermanus Lensing, sleper 768/1
1832: Jan vdW 1666/1, **vrijdom** 1836 t/m 1840 > erven
1862: Tjeerd Jan Ernstman, portretschilder en zoon 5505/1
1874: Sjoerd Ernstman, kamerbehang 5534/1
1880: Hendrik Ramkema, slager 5401/2 > redres > 5401/4

blanco

1897: [slachterij H. Schaap&J.D. vd Pol](#) gedeeltelijke afbraak

Bouwdossiers HCL

1937: +52a 730/7208 en 1003/9458 splitsing in twee winkelpanden, wijziging ramen

Gebeurtenissen

1068-39: 1938: van bakkerij naar lijstenfabriek. 1961 intern veranderd. 1973 gevel was gepleisterd.

N.B. in Hisgis staat nog de vorige eigenaar slager [sic!]Lensing. Ws. verkeerd gelezen van 'sleper'.

Doelestraat 8 (Coulonhuis)

F154 (1876 I134)

C102, huis, erf en tuin

RM 24127

Relatie met Van der Wielen: **Verbouwing tijdgenoot**
Waardestijging tussen 1810 en 1814

Waarde

1844 6 mei kochten ds Gunning + douar. V. Andringa de K.-Camstra C102 NA76076/117,151 (sc 26) voor f 6.132

Huurwaarde

1808-1810: 260 J.V. Coulon/zelf

1814-1824: 367 J.V. Coulon/zelf

1832: 300 med. Dr. J.F. Coulon

Kadaster, leggers en volgnummers

1832: Julius Vitringa Coulon, med. Dr. 258/4 (+ C99, 100 en 101 aan Groeneweg)

1844 2627/1 ds Gunning > grensverandering was 12 r > 4r 10 el

(deel erf naar 1010/3 = Rengers C924, + uit 258/3 (= Groeneweg C101))

1858: 2627/2 = rest **C923, huis en tuin**

1866: W. Sprenger, zeehandelaar 4551/1

1869: J.C. Bergsma, rechter

1896: 8210/1

Bouwdossiers HCL

1920 opmeting 730/2635 en 2704

1930 kinderbewaarplaats 730/5378

1958 1003/9667 Restauratie

Doelestraat 8 (Coulonhuis)

In 1930 was de gevel nog gepleisterd, maar de Fryske Akademy, eigenaar sedert 1948, gaf het huis weer de oorspronkelijke aanblik bij een restauratie in 1958/59. Toen werd ook het buurhuis links herbouwd met wapenstenen van Friese gemeentes in de hoekpartij.⁸ In 1969 is de bordestrap gerestaureerd.⁹

⁸ Voorloopige lijst der Nederlandsche monumenten van geschiedenis en kunst. Deel IX. De provincie Friesland (Den Haag/Utrecht 1930) 203-204. ****Bouwdossier HCL 1958 1003/9667**

⁹ Leeuwarder Courant 23-6-1969.

Eewal 43 **Oost-Minnema espel 71** **I70** **Kad. A481, huis en erf** **RM 24135**

Relatie met Van der Wielen: eigendom 1796-1797 Waardestijging tussen 1796 en 1797

Koopakten

1796 gekocht april van Rinske Klaases Coopmans GC 1797 f15	voor	f 1.500
1797 30 augustus verkocht aan P. Binkes, wed. Nauta GC 1797 f71	voor	f 3.700
1801 Levy kocht een huis aan de Eewal van D.A. Hamerster (zoon van P. Binkes) GC 1801f48		
1808 Wed. Mann-van den Bosch kocht een huis aan de Eewal van Elkan Isaac Levy. GC 1808f156		
1838 Ids van Asperen kocht van wed. de Mann (notarieel archief)	voor	f 3.309

Bewoners

1796-1797 Gerrit van der Wielen, vrouw en twee kinderen
Bijzonderheden: grondpacht voor I70 f1,95/jr, afgekocht door Gerrit van der Wielen in 1829

Huurwaarde I70

1792: 125 C. Coopmans/dr. C. Kerst
1794-1795: 125 C. Coopmans/ major Geux (doorgehaald > leedig, 2 derde flor. bel. Geen lant. en brand)
1796-1797: 125 Vd Wielen/zelf (doorgehaald > P. Binkes wed. Nauta)
1800: 125 P. Binkes, wed. Nauta/ zelf
1801: 180 P. Binkes, wed. Nauta/ wed. I. Idsinga
1803-1805: 180 A. Elkan Levy/wed. Idsinga
1807-1810: 180 jfr. De Man/gebr. Wed. Idzinga (N.B. 1807 omnummering van I69 >I70)
1815-1828: 152 T. vd Bosch, wed. de Mann, renteniersche
1832: 200 T. vd Bosch, wed. de Mann, geen

Kadaster A481, leggers en volgnummers

1832: wed. Mann-vd Bosch 800/1
1839: Ids van Asperen, molenaar 1609/8
1858: heel- en vroedmeester G.W. Metz 3625/1
1883 3625/4 vereniging met A485 en Kl. Hoogstraat A1228 > **A1274**
1894 scheiding > J.S. Metz 8027/1 > 1897 verkoop deel Kleine Hoogstraat > 8456/1 , A1439
1898: verkoop A1440 > 8594/1 apotheker S.B.D. Rempel
1920: Jansma 14341/1
1930: Brinkman 20866/1
1956: 31284/1

Mon. Zorg: 1976 restauratie kad. **A1440**, eigenaar P.A. Timans, Noordvliet 13.
2001: Thomasmahuis, hotel met 1 kamer, tel. 058-2158740

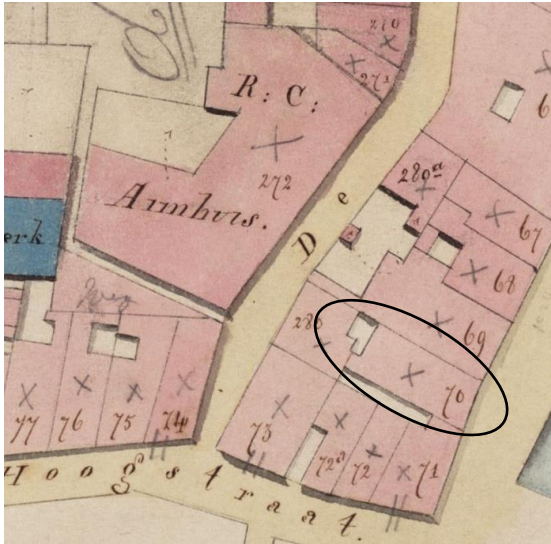
Bouwdossiers HCL

1977 1004/4885

Eewal 43

Eind negentiende eeuw is de gracht langs de Eewal gedempt. Eewal 43 is in 1977 gerestaureerd.¹⁰

¹⁰ Dossier Monumentenzorg.

Bij Eewal 43

Links wijkaart 1843 met I-70. Onder wijkaart M uit 1876 met oude en nieuwe nummers. I-70 = Eewal 43. De gracht is dan gedempt.

Eewal 52	Minnema 107 + 110	H6	A494	RM 24140
Relatie met Van der Wielen: Verbouwing tijdgenoot				
Waardestijging tussen 1810 en 1814				
<u>Koopakten</u>				
1782: G. J. Voorda kocht van Scheltinga-v. Bouricius GC 1782f56 voor 3090 goudguldens à 28st =	voor	f 4.326		
1805: Elske van Scheltinga kocht van erven Voorda GC1805f36	voor	f 5.090		
1847: Wed.Cannegieter-Mebius kocht NA 77031/152 en 157	voor	f 4799		
<u>Huurwaarde</u>				
1792-1794: 160 Voorda, rentmr. (+M110)				
1801: 190 Voorda (+M110)				
1805: 190 (+M110) E. v. Scheltinga/zelf				
1808-1810: 190 E. van Scheltinga/zelf				
1814-1824: 259 E. van Scheltinga, geen				
1832: 250 E. van Scheltinga geen				
<u>Kadaster , leggers en volgnummers</u>				
1832: Elske van Scheltinga 1068/1				
1847: wed. Cannegieter-Mebius 2862/1				
1858: legaat > Wierdsma en mede 3676/1				
1882: H. Wiersma 5205/21				
1883: vereniging met A1207 uit 2407/8 > /23 A1275 en /24 A1276				
1888: 7135/1 (A1275) en 7136/1 (A1276)				

Eewal 52. Links geveltop volgens ontwerp Anthony Coulon in 1745-1749. Dossier Monumentenzorg. .

Eewal 52

Dit huis kreeg in de eerste helft van de negentiende eeuw zijn huidige uiterlijk.

Lieuwe Valk dacht aan verbouwing halverwege de negentiende eeuw. Hij noemde het resultaat onopvallend, streng en saai.

Eind negentiende eeuw is de gracht langs de Eewal gedempt. In 1992 is de gevel gerestaureerd met verwijdering van de verflaag via de zogenaamde droogijsmethode.¹¹

¹¹ Leeuwarder Courant 6-10-1992.

Relatie met Van der Wielen: eigendom 1819-1850Waarde

1819 Gekocht 19 april van burgemeester Johannes Romkes NA 83003/12 voor f 3.400
1829 Taxatiewaarde f 3.600
1831 Verkocht aan zoon Sjoerd voor taxatiewaarde
1850 Verkocht aan Cornelis Witteveen, geh.m. kleindochter Dirkje Miedema voor f 5.500
1876 A.J. Feddema kocht van Witteveen hotel (drie panden) voor f 20.695 [NA 79079/9640](#)
+ Joh. Feddema een stal voor f 1.614 en F.J. van Dijk een woning voor f 510.
1877 19 mei NA 80020/2755 Fedde Feddes Weidema kocht van A.J. Feddema (+ Bekhuis en Bottinga)
logement voor f 22.000

Bewoners B1261

1824 steenhouwersknecht Christiaan Kunst, 52 jr
1829 zwager Johannes Broersma, opperman
1832 zoon Sjoerd en gezin

Huurwaarde

1808-1815: 200 Joh. Romkes/ gebr. G. Broekman > weduwe > wed. Mollema
1816-1819: 200 wed. Ronda
1820: 200 G vd Wielen, timmerman
1822-1826: 200 Christiaan Kunst, steenhouwersknecht/ eig. GvdW(st.)
1828-1831: 200 S. vd Wielen, steenhouwer
1832: 20 Joh. Broersma, arbeider + 180 S. vdW, steenhouwer > geheel
1834-1836: 200 S. vd Wielen
1838: 200>255
1840: 200>180
1842-1844: 160
1846-1848: 255 (B1646)+ 30 werkplaats (B1550)
1850: 255 stal en wagenhuis / steenhouwerij nieuw gebouw
1852: 30 steenhouwerij (gedeelte van E81)

Kadaster B1260 en B1261, leggers en volgnummers

1832: GvdW 1430 9 en 10
1832: Sjoerd vdW, steenhouwer 1769/1 en 2> **B1471 steenhouwerij, huis en plaats** 1769/5, **vrijdom 1832-1836** >
18.. : idem splitsing in **B1549, steenhouwerij, huis en plaats** en **B1550, smederij**>
1846: idem amotie + vereniging > **B1646, steenhouwerij, huis en plaats** en **B1647, zilversmederij** (vrijdom tot 1853)>
1850: idem **B1756, steenhouwerij, huis en bergplaats** en **B1647, zilversmederij**
1850: Cornelis Witteveen 2441/5 en 6 > amotie en herbouw + samenvoeging met B1376>
1850: idem 2441/7 **B1770, huis, wagenhuis en erf** + 2441/8 **B1773, stal en erf** (vrijdom tot 1854)
1865: idem aanbouw aan B1770 > 2441/10 **B1990 huis, wagenhuis en erf** (vrijdom tot 1871) E81
1876: timmerman A.J. Feddema 5775/1 (huis/erf) > **B 2517, 1877 afsplitsing 18 roedes (stal en erf) naar 2325/20**
1877: Johannes Feddema 5325/19, vereniging met B1773 > 5325/20 **B2518**
1879: timmerman V.d. Burg 6142/1 werkplaats en erf

BlancoBijzonderheden

1850 na afbraak en herbouw samengevoegd met "Het Wapen van Friesland" (E81, E82 en E83)
Tot 1858 de steenhouwerij erachter verhuurd aan Sjoerd en zijn zoon Abraham
1916 gekocht door gemeente (daklozen opvang vluchtelingen/ 1927 school)
1929 verbouwing > kweekschool

Relatie met Van der Wielen: **Verbouwing tijdgenoot**
Waardeherstel tussen 1800 en 1814

Huurwaarde

1794-1795: 500 burger Beima/ burger Lijklama
 1798: 500 burger Beima/ Dijkshove
 1799: 500 J.Beima/Collot d'Escury
 1800-1801: 325: J. Beima/ T. Feenstra
 1802: J. Beima LEEDIG
 1803-1805: 250 J.M. van Beima thoe Kingma/ zelf
 1807: 380 J.M. van Beyma/zelf
 1808-1810: 380 J.M. v. Beima/ zelf (1808 doorgehaald > 250)
 1814-1820: 475 wed. Sixma (dochter van J.M. van Beima)
 1832: 500 wed. P.J. van Beima

Kadaster, leggers en volgnummers

1832: Lid Gedep. St. P.J. van Beyma 100/3
 1853: wed. P.J. van Beyma-Trip te Weidum 3181/1
 1866: C.J. van Beyma, kantonrechter 4466/1, 1884 > **C1409**
1895: successie > 7044/2

Wijkkaart van 1843 met Grote Kerkstraat 18 = F144 en 20 = F145. Grote Kerkstraat 18 in 2017. Foto's MvdW. .

Het huis bleef vanaf 1591 tot 1898 via vererving in familiebezit, vanaf 1751 van

De in 1793 gesneuvelde prins Van Waldeck was een van de bekendste huurders. Zijn naam staat tegenwoordig boven de ingang.

In 1814 moest de zuster van Coert Lambertus weer belasting betalen over *f* 475 huurwaarde, net zo veel als voor 1800. Nadat deze Fokel Berber van Beyma, weduwe Sixma kinderloos was overleden in 1828, betrof de zoon van haar broer Coert Lambertus het huis.¹²

Na de verkoop in 1898 is de poort geheel nieuw opgebouwd met het jaartal 1683 er op maar zonder de wapens. In het interieur zijn nog rococo-elementen uit de achttiende eeuw aanwezig.

¹² W. Dolk, 'Vier eeuwen, zes huizen' in H. Kingmans en W. Dolk, *Jongbloed in dundruk* (Leeuwarden 1987) 91-96.

**Relatie met Van der Wielen: Verbouwing tijdgenoot
Waardestijging tussen 1816 en 1824**Waarde

1804: A.R. de Wendt kocht van Van Wijckel, GC1804f110	voor	f 5.250
1811: G. Brender a Brandis kocht van A.R. de Wendt NA 85001/51	voor	f 6.250
1816: Jan Bieruma Oosting/Sjuwke Cats kochten, NA 85005/41 (sc 78)	voor	f 6.000
1824: Reneman kocht van B.O.-Cats, NA 75018/66(sc 163) en 86	voor	f 8.001

Huurwaarde

1808: 280 raadslid De Windt/zelf
1814: 268 Henriod jr.
1820: 268 J.B. Oosting
1824-1830: 268 apotheker D.P. van Kolde Reneman
1832: 400 D.P. van Kolde Reneman

Kadaster, leggers en volgnummers

1832: D.D. van K. Reneman 1005/6. (+/7 C420 = huis erachter)
1838: Y. Brouwer 2005/1 (+/2 C420)
1860: wed. Sjuwke Brouwer-Cats 3809/1 (+ /9 en /10 erachter C987 en C988)
[1877: 5713/1](#)

Grote Kerkstraat 20

Het huis aan de Grote Kerkstraat F145 (huidig nummer 20) kent een lange geschiedenis en heet ook wel 'Tweede Cammingahuis'.¹³ Omstreeks 1775 is het door H.H. van Wijckel ingrijpend verbouwd. Waarschijnlijk was hij de opdrachtgever voor een nieuwe voorgevel van vijf traveeën

Deze verhuurde het aan de Franse kostschool voor jongejuffrouwen op naam van de institutrice Henrietta Henriod.

¹³ www.stinsenfriesland.nl/Cammingahuis2Leeuwarden.htm.

Minnemastraat 51 (was 45)

Minnema 117 H15

A527

monument no ??

**Relatie met Van der Wielen: *Verbouwing door tijdgenoot*
*Waardestijging tussen 1814 en 1819***

Waarde

1792: wed. Loensma-Pinard kocht van baron van Lijnden GC1792f41 voor 1611 goudguldens ~	f 2.255
1799: Vd Kolk kocht van Loensma-Pijnard GC1799f190	voor f 5.050
1803: J. de Vries kocht van Vd Kolk GC1803f31	voor f 5.100
1814: 9 augustus C. Schreuder + Sytske Oenes Gorter kochten van Lens-Post NA 78003/78	voor f 6.100
1819: 1 mrt N. Fockema kocht van Schreuder NA 78007/16	voor f 8.015

Huurwaarde

1795: 235 wed. dr. Loensma
1805-1808: 235 Joh. De Vries/zelf (1808 doorgehaald) > 230)
1818-1819: 234 Christiaan Schreuder
1820-1830: 234 N. Fockema
1832: 350 (H15 + H16 + H114) rechter N. Fockema

Kadaster , leggers en volgnummers

1832: rechter N. Fockema 406/1
1839: idem **verbetering (gebouwd opp. 345 > 420 f.)** 406/2
1857: grensverandering > 406/5 **A913**
1865: G. van Wageningen, advocaat 4273/1, **1876 verbouwing (+ samenvoeging met A525 en A526) > A1167 en A1168**
1888: scheiding 7180/2 en 3

Reconstructietekening en Wijkkaart 1843 met H15.

De pleistering en de pseudovoegen dateren van omstreeks 1875.¹⁴

N.B. tot 1980 was het huisnummer 13 en tot omstreeks 2007 nummer 45.

¹⁴ 700 jr afl. 489.

Relatie met Van der Wielen: **Verbouwing door tijdgenoot**
Waardestijging tussen 1810 en 1814

Waarde

1798: Roukes kocht van erven Swart GC1798f139 huis + stokerij voor 1070 goudguldens = voor f 1.498

1808: Roukes kocht huis erachter voor f 655 GC 1808f39 > pakhuis K89 in 1810

1831: Bikbergen kocht van F. Roukes alleen huis K88 NA 76049/360 (sc 726-728) voor f 2.955

Huurwaarde

1797: 150 Symon Swart/Th. Roukes

1805: 150 Th. Roukes/zelf

1808-1810: 100 Thomas Roukes/zelf

1814-1828: 117 T. Roukes, brander (1828 gebr. fa Tjallinga)

1830: 117 Frederik Roukes, brander (doorgehaald > J. Bikbergen koopman + J.P. Wendel, onderwijzer)

Kadaster, leggers en volgnummers

1832: brander F. Roukes 1040/1 (+ ook A288/289 branderij, bergplaats en stal)

1833: koopman J. Bikbergen 1573/1

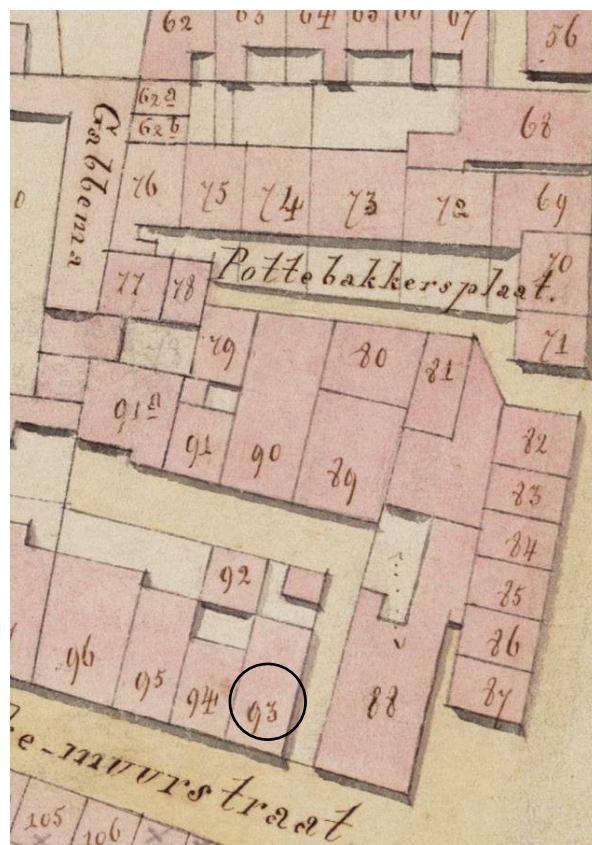
1856: 3466/1

Gebeurtenissen

1938: eigenaar De Vries drankwinkel, opslag plus bovenwoning (1973 in prima staat) 1068-29

rechts wijkkaart 1843 met K88.

Monnikemuurstraat 123. Kadastrale kaart 1832 met A281 en

De branderij achter het huis is door Frederik Roukes tussen 1832 (kadastrale minuut A288) en 1843 (wijkkaart) verbouwd tot een paar woonhuizen. Omstreeks 1840 woonde muziekmeester Petrus Wedemeijer in het huis K88. Hij trad vaak op in de zalen. Het huis is in 1986 gerestaureerd.¹⁵

¹⁵ Open monumentendag 1988.

Nieuweburen 34 (deel hoekhuis)

K51

A321, huis en bleek

Relatie met Van der Wielen: **eigendom 1821-1858, verhuurd**

Waarde

1821 Gekocht 30 april samen met K50, NA 76028/181 en 222

voor f 645 totaal

1829 Taxatiewaarde (in 1834 NA 78025, 381 / 382)

f 450

1858 Verkocht 9 augustus NA 77049 / 42, 53, 119, 127, 135, 147

voor f 682

Bewoners

1839 steenhouwers Bams en Van Lon + kunstvoordrager August Albrechts Frans

1848-1858 gezin Heijer, o.a. timmerman en zilversmid

Huurwaarde

1815-1820: 44 wed. Benning

1822: 44 L. Wopkes Werf, stoelwindster (huur)

1823: D. Toepoel, steenhouwersknecht (doorgehaald > Hendrik vd Heide metselaar)

1824-1828: 44 eig. GvdW/Hendrik van der Heide, metselaarsknecht > metselaar

1830: 44 H. vd Heide (doorgehaald > Lammert Lieuwes de Jong, klerk)

1832: 50 Lammert Lieuwes de Jong, klerk

Kadaster A321, leggers en volgnummers

1832: GvdW 1430/4

1858: C. Katje, koopman 3032/4 > splitsing **A984, huis** + straten 3032/9

1866: R.F. ter Horst, koopman 3144/11 boedelscheiding

1891: koopman H.S. Sormani 7527/1 boedelscheiding

1892: wed. Sormani-vd Horst 7697/1

1917: W. vd Ven 10398/25

1919: F. Banning 11884/6

1922: M. Krammer 16196/1

1944: Beheer onr. Goed Den Haag 26341/2 (+ /1 A322)

1944: K. Havenga woningbureau 26397/2 (+ /1 A322)

1944: Paslander 23585/2 (+3 A322)

1949: Overboeking ivm verbeurdverklaring De Staat 27335/7 (+/5 A322)

1949: Redres > Paslander 23585/7 (+5 A322) > /8 1952 krotwoning en erf > /9 1952 Bredeplaats 10 sloping

1954: vereniging met A322 > 23585/10 **A2154** erf

1964: W. van der Zee 27723/19 erf

Blanco

Bouwdossiers

1976 eigenaar Gemeente Leeuwarden 1004/4476 stichting nieuw huis

Foto MvdW januari 2016

Nieuweburen 34 (deel aan de Bredeplaats)**K50****A322, huis**

**Relatie met Van der Wielen: eigendom 1821-1858, verhuurd
Waardestijging tussen 1830 en 1832**

Waarde

1821 Gekocht 30 april samen met K51, NA 76028/181 en 222	voor	f 645 totaal
1829 Taxatiewaarde (in 1834 NA 78025, 381 / 382)		f 450
1858 Verkocht 9 augustus NA 77049 / 42, 53, 119, 127, 135, 147	voor	f 682

Bewoners

1829: twee gezinnen van drukkersknecht Jan Sipkes vd Werf en van arbeider Tuining
1848: twee gezinnen van boekdrukkersknecht vd Werf en van timmerman De Roo

Huurwaarde

1807: 49 wed. J. Penning/ gebr. Fred. Weil > Jan Rienkes (N.B. omnummering, was K49)
1810: 50 wed. Penning/ gebr. Jan Rienks
1815: 40 F.W. Souerwaldt en wed. Benning
1820: 40 F. Suurwal, schoenlapper
1822: 40 J. Leijker, arbeider (huur)
1823-1826: 40 Gerritje Toutenburg, geen
1828-1830: 40 J. vd Werf, drukker ½ en Sybrand Tuining, steenhouwer ½
1832: 60 (30 J. vdWerf, drukker + 30 Sybrandus Tuining, steenhouwer)

Kadaster A322, leggers en volgnummers

1832: GvdW 1430/5
1858: Albert Onnes 1954/13
1870: P. vd Kam, roggedrager 4146/5 boedelscheiding >
1891: serg. Maj. B.J. Gerritsen e.a. 6316/6
1907: B.R. Feenstra 10.005/1
1913: D. Rutkens, stoker gasfabriek 11670/1
1913: wed. Douma-Feenstra cs 11684/1
1916: Postma/timmerman De Vries 12347/1
1917: L. de Vries timmerman 10406/12
1918: A. Rauwerda koopman 9016/16
1919: B. Overdijk 10042/45
1921: 15497/1
1944: Beheer onr. Goed Den Haag 26341/1 (+ /2 A321) A2154
Zie verder bij deel hoekhuis

Tot 1944 had het dubbele pand nog steeds twee aparte eigenaren. Nadat het verbeurd was verklaard en aan de Staat was gekomen, verviel het tot een krot en werd het in 1952 gesloopt. In 1976 liet de gemeente Leeuwarden een geheel nieuw huis bouwen.

In 1988 brachten de bewoners de naam 'Wissesherne' aan boven de voordeur aan de Nieuweburen, verwijzende naar Wabbe Wisses die in 1614 een huis kocht 'achter Jacobijnen' en aan wie de Wissesdwinger (tegenover het huis) zijn naam ontleent. Herne is een oud woord voor hoek.¹⁶

¹⁶ Dossier Monumentenzorg Leeuwarden. Advies G.P Karstkarel 1988.

Relatie met Van der Wielen: eigendom 1818 tot 1843Waarde

1806: D. Felkers kocht Nieuwestad zz GC 1806f137	voor	f 3.800
1818 Gekocht (hypotheek NA 77008 / 82 f 2.000)		onderhands
1829 Taxatiewaarde (in 1834 NA 78025, 381 / 382)		f 3.600
1831 verkocht aan zoon Sjoerd		taxatiewaarde
1843 D.J. van Gelder kocht NA 78043 / 337	voor	f 3.600

Huurwaarde

1808: 170 D. Felkers/ zelf doorgehaald > 150
1810-1815: 150 D. Felkers
1818-1834: 150 Sjoerd vdW, steenhouwer
1836: 150 wed. Petrus Gosliga

Kadaster B1270 en B1270a, leggers en volgnummers

1832: S.vdW 1769/3 en 4
1843: D.J. van Gelder, koopman 2493/2 en 3
1867: A. Looyenga, koopman 4587/1 en 2
1869: L. Looyenga, taxateur 4767/1 en 2
1874: Jacob Swart koopman 3542/2 en 3
1879: B1270 horlogemaker D. Kniepstra 6265/1, verbouwing 1889
en B1270a timmerman T. Hilarius 5442/11
1891: 7556/1 en 2 stoffenverver J. de Langen > verbouw en vereniging 1892 > **B2995** >1903: + deel Wolvesteeg vereniging
en afsplitsing pakhuis, **huis B3703** > 1933: verkoop klein stukje > 7771/5103) **huis B4040**
1948: Wed. stoffenverver W. de Langen 27336/3 > /4 1958 verbouwing
1970: 40431/1

Bouwdossiers HCL

1949 1003/11964
1987 1005/7146

In 1839 woonde daar een predikantengezin. Een negentiende-eeuwse afbeelding is niet bekend. Na verschillende verbouwingen eind negentiende eeuw en in 1949 en 1987 heeft het pand een ander uiterlijk gekregen, met name de onderpui.

Nieuwestad 36 Zuid Oldehoofster 59 E48 **B1189, huis en erf** **RM 24301**

Relatie met Van der Wielen: **Verbouwing tijdgenoot??**

Waardestijging tussen 1810 en 1814

Waarde

1777: H. vd Velde kocht Nieuwestad zz (hoek Haniasteeg) GC 1777f39	voor	f 1.830
1804: A. vd Velde kocht van Scheltens Martens GC1804f108	voor	f 3.017
1821: gekocht 76027/44 (sc135) door Hille Feenstra, bakker van W. Morra	voor	f 4.225,-
1822: huis/plaats/pakhuis gekocht 77012/143, 149 door Joh. en Ruurd. Adema van Feenstra voor		f 3.979,-
1833: 7 januari gekocht 75027/1 door Tjepke Feenstra van J. Adema voor		f 3.400
1856: Jacob Samuel van Messel kocht van Feenstra voor		f 4.000

Huurwaarde

1792-1794: 120 wed. A. Scheltes/zelf (met nr 157)
1795: 166 wed. A. Scheltes/zelf (met nr 157)
1805-1810: 166 A.J. vd Velde/zelf
1814: 217 A. vd Velde (+ nr. 157)
1824: 217 J. Adema, kastmaker
1832: 120 Joh. Adema, kastmaker + 80 Joh. Stam, kantoorbediende

Kadaster B1189, leggers en volgnummers

1832: J.R. Adema, kastmaker 12/1
1833: Tjepke Feenstra 1277/6
1857: J.S. van Messel, koopman 3573/1 **amotie en herbouw > B1890** (+ B1891 werkplaats E135)
1890: 7367/1

Eigenaar ong. 1975 H. Hoogeveen, Camminghastraat 10, kad. B4269

Nieuwestad 36

In 1857 kreeg de werkplaats achter het huis na herbouw een apart kadastraal nummer. Het huis aan de Nieuwestad is in 1977 gerestaureerd.¹⁷

¹⁷ Omschrijving Rijksmonument; Dossier Monumentenzorg.

Nieuwestad 44

Zuid Oldehoofster 53-56

E45

Kad. B1149

RM 24302

Relatie met Van der Wielen: **Verbouwing tijdgenoot**

Waardestijging tussen 1810 en 1814

Waarde

1807 J. Klinkhamer kocht van J. Atema-Bles GC 1807f54	voor	f 5.000
1815 25 oktober Drielsma kocht (akte 1846) van koperslager Jacobus Klinkhamer (krant: geboden		f 4.025
1846: Jarig v.d. Heide (aannemer v. publieke werken) kocht v. Drielsma(+B1150) 75040/63 (sc128)	voor	f 5.031

Bewoners

1829 J.F. Dudij, koperslager
1846 Dudij koperslager huurder (NA)

Huurwaarde

1792-1805: 215 G. vd Bles wed./ Klinkhamer
1808-1810: 215 J. Klinkhamer/ zelf(+ 70 werkhuis)
1814: 285 J. Klinkhamer
1820 285 J.F. Dudy koperslager
1824: 285,5 Benjamin A. Drielsma/J.F. Dudij, koperslager
1832: 240 koperslager J.F. Dudy

Kadaster , leggers en volgnummers

1832: Benjamin Arons Drielsma en mede., koopman 305/3 en 4 (B1150)
1846: Jarig van der Heide 1554/32 (en 33, pakhuis > 4423/11 = E45a) > /67verbetering voor 1851
1856: Jarig van der Heide 4423/23 > /150 verbouwing 1891
1891 legaat 7651/1 (+ B1150 pakhuis)

Relatie met Van der Wielen: **Verbouwing tijdgenoot**
Waardestijging tussen 1810 en 1814
en tussen 1815 en 1838

Waarde

1803: T. Bavius kocht van Pluim GC 1803f59	voor	f 5.683
1815 28 december A.J. Scrinierius kocht van Tiede Bavius NA 76016/566	voor	f 6.200
1838: A.L. van Vierssen kocht van Kuipers (erfg. Scrinierius) NA 83010/10 en 12	voor	f 13.900

Huurwaarde

1792-1794: S. Pluim 124/ zelf + 80 /W. Schik
 1795-1796: 190 S. Pluim/zelf LEEDIG
 1797: 190 +52 S. Pluim/zelf
 1801: 190 S. Pluim/zelf + ledig
 1803: 240 T. Bavius wed./Juffr. Christine Huber
 1805-1810: 240 Bavius/zelf
 1814: 325 T. Bavius
 1824: 325 A.J. Scrinierius/Christoffel Kuipers, lid gemeenteraad
 1828-1830: 325 C. Kuipers
 1832: 400 C. Kuipers geen

Kadaster, leggers en volgnummers

1832: Christoffel Kuipers, lid van de raad 731/2 (+ 3= B1147a stal)
 1839: A.L. van Vierssen 2122/1
 1880: splitsing W.S. Buma douar. v. Sminia 6273/1 **B2625** (+ deel aan de steeg>4211/686 stad) en 1883 deel > 4211/762)
B2723
 1884: H. v. Schoot arts 6778/1
 1895: J. Turkstra manufacturier 8074/1 > /2 verbouwing > /3 1896 bijbouw > /4 1897 herbouw **B3110**
 1908: Eisma 10347/1 > /2 1921 verbouw > /3 (1933 deel naar 7771/5105 stad)**B4052**
1938: scheiding 24295/1

Rond 1960 was de attiek nog aanwezig.
 foto uit 700 jr., afl. 152.

Bellevue in het midden van de jaren-zestig; op het dak zijn attiek en hoekschoorstenen nog aanwezig (Foto: Tjerk de Jong)

Relatie met Van der Wielen: **Bouwmeester 1806-1810**

Huurwaarde

1806-1808 Reëel 'wordt verbouwd'

1807: wordt verbouwd P. Cats (N.B. omnummering, was F31)

1810: 600 P. Cats

1815: 706 P. Cats

1824: 704 P. Cats, geen

1832: 950 wed. Pieter Cats, geen

Kadaster C738, leggers en volgnummers

1832: P. Cats 238/16 > erfenis

1832: Wed. Bieruma Oosting-Cats 916/36 (na 1865)

1849: grensverandering > 916/61 **C945**

1873 successie Jan B.O. 5019/13

1887: legaat Wed. Bieruma Oosting-Brantsma 7086/11

1899: successie Johannes Bieruma Oosting 6695/63

1905: scheiding 9658/11

Bouwdossiers HCL

1932 +nr. 47 730/6074

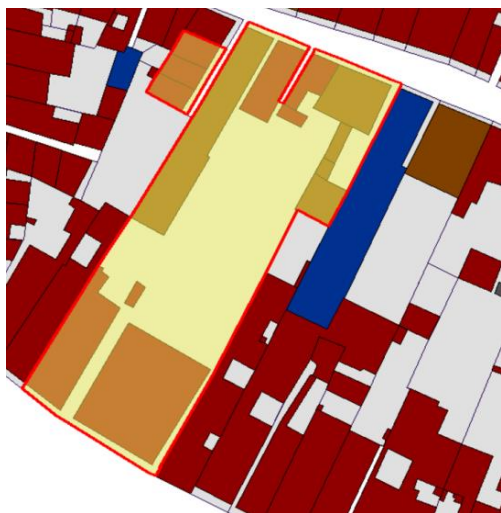
1948 met plattegrond 1003/4096

[1948 Hinderwet 1003/7486](#)

[1952 hinderwet 1003/7487](#)

[1978 bouwvergunning 1003/5768](#)

Links het bezit van Pieter Cats.1832 Hisgis legger 238. Rechts de wijkkaart van 1843.

Bij Nieuwestad 49

Familiebezit tot 1933

De achter het grote huis gelegen pandjes aan de Bagijnestraat waren al in de achttiende eeuw familiebezit. In 1820 kocht Pieter Cats van grutter Osinga het huis aan de Nieuwestad F31 (kad. C739, later Nieuwestad 47) en de huisjes daar achter met een kaatsbaan.¹⁸

Na zijn overlijden en dat van zijn vrouw in 1834 erfde hun dochter Sjuwke Bieruma Oosting-Cats het huis en verhuisde er heen vanaf Weerd 18. In 1846 bouwde Herman Rudolph Stoett, die ook al bij de hoofdbouw betrokken was geweest, op nummer 47 het wagenhuis.¹⁹ Een jaar later legde Lucas Roodbaard de tuin aan.²⁰

Achtereenvolgens erfde Sjuwkes zoon Jan het huis in 1871²¹ en woonde zijn zoon Johan Bieruma Oosting vanaf 1893 er tot zijn vertrek naar Oranjestein in 1901. Zijn dochter Johanna Maria, gehuwd met Coert Lambertus baron van Harinxma thoe Slooten, erfde het huis in 1902. Twee jaar later lieten zij een serre aanbouwen door architect H.H. Kramer.²² Johanna en haar zoon waren de laatste particuliere bewoners. Douarière mr. C.L. baron van Harinxma thoe Slooten-Bieruma Oosting verhuisde in 1933 naar Willemskade 23, nadat ze het huis aan de gemeente Leeuwarden had verkocht.²³

Bij de verbouwing tot politiebureau is de originele roedeverdeling van de ramen hersteld maar zijn de raamhekjes op de bel-etage helaas verwijderd.²⁴ Veel van het interieur werd gesloopt maar enkele stucplafonds bleven bewaard. In de jaren '40 is de sterk verrotte attiek verdwenen.²⁵ Begin jaren '80 kwam in het gebouw discotheek Fire.²⁶ In 2002 is het schilderwerk van de gevel in negentiende-eeuwse kleuren hersteld.²⁷ Na sluiting van de discotheek in 2012 startte de eigenaar een restauratie en gefaseerde verbouwing tot hotel.²⁸

Politiebureau

Toen de kranten bij de opening van het nieuwe politiebureau de historie van het pand geheel veronachtzaamden, stuurde een achterkleindochter van Gerrit van der Wielen een mededeling naar de krant.²⁹ In 1935 waren nog twee achterkleindochters van Gerrit in leven: de hoogbejaarde zusters Anna Helena Gorter-Holkema (1838- Sneek 1938) en Geertruida Arnolda Holkema (1850- Haskerland 1942). ****Woonde een van beiden in 1935 in Bolsward??**

¹⁸ Tresoar 26, inv. nr. 77019/107 (scans vanaf 378) en 111 (scans vanaf 396).

¹⁹ M.W. Meijer, 'Particuliere pretenties. Aankoop- en bouwactiviteiten van generaties goeude Leeuwarders ter plaatse van het voormalige hoofdbureau van politie en de brandweerkazerne aan de Nieuwestad' in *Leeuwarder Historische Reeks I* (Leeuwarden 1987) 67 en noot 67.

²⁰ Valk 700 jr, afl. 37; R. Mulder-Radetsky, *L.P. Roodbaard (1782-1851). Een tuinarchitect met schildersogen* (Rotterdam 1999) 75.

²¹ Vestiging 28 oktober 1871 vanuit Heerenveen. BR 1859-1876.

²² Dossier MZ. Rekeningenboek H.H. Kramer.

²³ Telefoongids 1934.

²⁴ Dossier MZ Inventarisatie gebruiksmogelijkheid p. 4.

²⁵ C.C. van der Vlis, 'De bouw van het perceel Nieuwestad 49' in *De Vrije Fries* (Leeuwarden 1946) 60-68.

²⁶ *Leeuwarder Courant*, 11-4-1958 'Voor 100 jaar stierf stadsbouwmeester Van der Wielen. Stad van nu heeft nog tal van herinneringen aan zijn werk'; *Seeckere voortreflijke huijsinghen. Voornaam wonen in Leeuwarden* Open monumentendag 1997, 46.

²⁷ L. van der Laan, *Leovardia* juni 2002, 32; F. Valk, '700 jaar bouwen in Leeuwarden', serie in *Huis aan huis* (Leeuwarden 1986) afl. 456.

²⁸ *Leeuwarder Courant* 11 februari 2016.

²⁹ *Leeuwarder Courant* 17-4-1935; Vermelding Van der Wielen als architect door achterkleindochter.

Relatie met Van der Wielen: Aktie Gerrit **nieuwbouw 1823**
Waardestijging tussen 1830 en 1832

Bewoners

1903 3 jan : mw Huber-Poulie (adv. Krant)

Dossier Monumentenzorg: Eigenaar K. de Vrij, Joure (Komeet Vastgoed, De Compagnie 45, 1689AG Zwaag 0229-21680)

Huurwaarde

1807-1810: 200 F29 Pier Zeper/gebr. Klaas v. Tuinen (1807 F30 > F29

1815-1823: 180 K. van Tuinen wolkammer

1824-1830: 180 P. Zeper

1832: 500 Pier Zeper, geen

Kadaster C737, leggers en volgnummers

1832: Pier Zeper, wethouder 1498/2 (en zeepziederij C712), correctie> Dirk Zeper en mede. 1499/7 (en C736 = F28)

1884: boedelscheiding > Epke Zeper 6203/2

1889: verkoop > koopman Dijkstra 3803/18

1910: verkoop > 10633/1

Bouwdossiers HCL

1959 1003/11990

Nieuwestad 67

F21

C729

**Relatie met Van der Wielen: Verbouwing tijdgenoot
Waardestijging tussen 1809 en 1817**Waarde

1820 L. Noë kocht van wed. Esau-Pierson F21 NA76026/420 (sc 410)

voor f 13.510

1851: mr. F.J.J. van Eijsinga kocht van erven Noë F21 NA 78059/219

voor f 11.000

Huurwaarde

1808-1809: 225 L. Pierson

1817-1820: 320 L. Pierson

1821: 320 L. Noë

Kadaster, leggers en volgnummers

1832: Lodewijk Noë apotheker 897/2

1851: verkoop aan [3132/1](#)[Bouwdossiers HCL](#)[1959 1003/11990](#)**Nieuwestad 67**

De doopsgezinde apotheker Lodewijk Noë was in 1801 vanuit Middelburg naar Leeuwarden gekomen en trouwde in 1804 met Trijntje Wijbrandi.

Behang Waarschijnlijk ging dat om hetzelfde ontwerp als wat Sibouts bestelde voor Nieuwestad 130.

In 1822 verkocht Noë het huis F20 aan med. dr. Simon. In 1834 kocht hij het weer terug en verhuurde het.³⁰

³⁰ Kadastrale legger 897/3.

Relatie met Van der Wielen: Bouw tijdgenoot 1808
Waarde

1807: M. Schwartzberg kocht van wed. Hubert-Sijlstra (gebr. Post)Nieuwestad nz GC 1807f80	voor	f 4.325
1807: M. Schwartzberg kocht Nieuwestad nz F15 GC 1807f101	voor	f 3.000
1822: 15 oktober Adrianus Heringa Cats kocht van jonkheer Michael Onuphrius baron thoe Schwartzberg en Hohenlansberg F14 NA 76031/365 (sc 216)	voor	f 20.051
1832: 3 september A. Looxma kocht F14 van wed. Heringa Cats-Gosliga NA 76051/234 en 245 (sc 493)	voor	f 11.101
1837: 18 december N. Ypey kocht van Richtje Gosliga (F15, C558) NA 79017/21	voor	f 2469

Huurwaarde

1792: 225 NO15 Zijlstra erven/Post en NO16 190 J. Rooswinkel erven/Seevinga
 1805: 225 NO15 Hubert/wed. Post en NO16 190 J. Rooswinkel/Boshuysen
 1808: 450 jr. Schwartzberg, WORDT VERBOUWD > samenvoeging
 1810: 450 Schwartzberg
 1814-1820: 415 Schwartzberg
 1824: 415 advocaat A. Heringa Cats
 1828: 415 wed. A.A. Cats (doorgehaald > O. v. Andringa de Kempnaer)
 1830: 415 O. v. Andringa de Kempnaer (doorgehaald > N. Ypey med. Dr.)
 1832: 500 grietman O.R. v. Andringa de Kempnaer

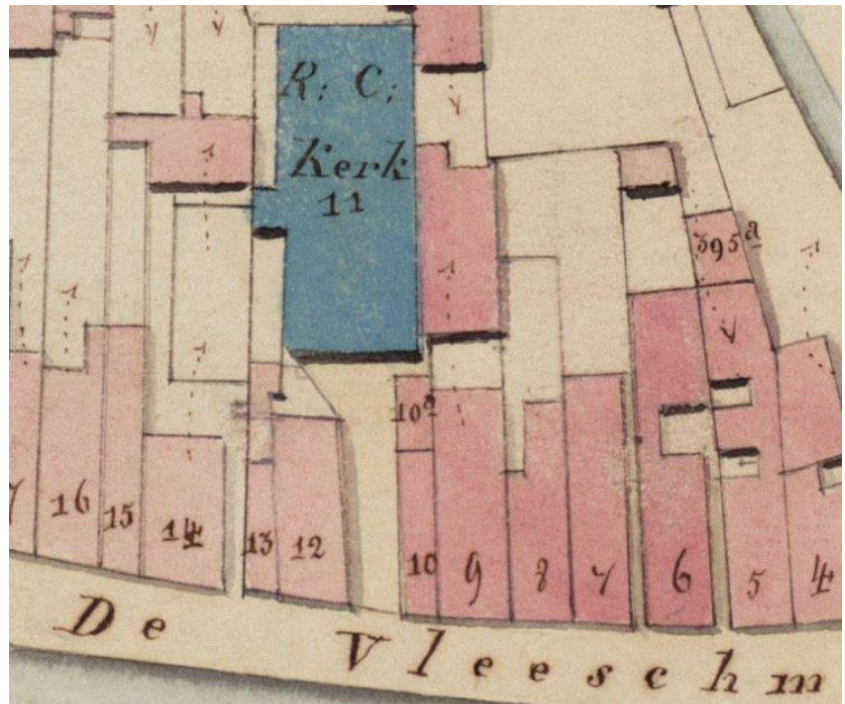
Kadaster, leggers en volgnummers

1832: Wed. Heringa Cats-Gosliga 235/1 en 2 (C558 stond verkeerd 1836 > 1880/1 Richtje Gosliga)
 1833: C557 N. Ypey (schoonzoon A. Looxma) 1596/1 (en C558 > 4872/1)
 1871: B. Ypey-Looxma 2532/11
 1877: Ypey-Looxma 5851/1 vereniging met C558 en C559 **C1299 (vrijstelling tot 1882) > C1464**
 1885: successie Ypey- Looxma 4872/5
 1894: bij verkoop splitsing in tandarts Schoondermark 8022/1 **C1612** en koopman Hylkema 6898/3 **C1613 achtergebouw**
1918: 12869/1

Bouwdossiers

1931: HCL 730/5441

1938: HCL 730/7506

Links het bezit van Richtje Gosliga in 1832 Hisgis. Rechts de wijkkaart 1843 met F14 plus F15. Onder de wijkkaart uit 1876.

Bij Nieuwestad 79

Bij de volkstelling van 1829 staan geen bewoners op F14 ingeschreven.

In het kadaster staat het huis vanaf 1833 op naam van de arts N.Ypey, Looxma's schoonzoon. Deze kocht in 1837 ook het huis ten westen (kadastraal C558, adres F15) van Richtje Gosliga voor f 2469.

In de akte staat dat dit huis sinds 1828 haar eigendom was.³¹

In 1875 bouwde H.R. Stoett op de plaats van F15 en F16 een geheel nieuw herenhuis.³²

Vreemd genoeg werden in 1877 de drie percelen C557, C558 en C559, overeenkomend met adrescodes F14, F15 en F16) verenigd tot één kadastraal nummer C1299.³³

In 1894 werd het achtergebouw plus het achterterrein apart verkocht.

³¹ Kadastrale legger 1596/1 en 2; NA 79017/21

³² Eisma H.R. Stoett p33 bijl no 43.

³³ Kadastrale legger 5851/1.

Relatie met Van der Wielen: eigendom 1826-1890**Waardestijging tussen 1831 en 1832**Waarde

1812 11 april J.R. Crop kocht van Jacobus Noteboom huis + bakkerswinkel NA 77002/34	voor	f 6.300
1826 Gekocht 24 februari door zoon Jaane NA 77016/15, 23	voor	f 6.927
1866 Taxatie nalatenschap Jaane NA 77057/19, 26		f 18.300
1890 Verkocht 6 oktober door kleinzoon Gerrit NA 80040 / 2588, 2600	voor	f 12.410

Bewoners

1829 zoon Jaane met gezin
 1828-1829 inwoning zoon Jan met vrouw
 1832-1858 Inwoning Gerrit met gezin.
 1865 Inwoning kleinzoon Gerrit met gezin

Huurwaarde

1805-1810: 225 J. Noteboom/zelf
 1815-1826: 250 J.B. Crop (en 1825 stemger. F.E. Crop, timmerman)
 1828: 250 ½ J. vd Wielen, timmerman>ijzerkramer, ½ J.J. Feddes, koopman
 1829: 250 J. vd Wielen koopman/J. vd Wielen verwer
 1830: 250 J. vd Wielen, koopman/ mevr. Heloma > G. vd Wielen, architect
 1831: 250 J. vd Wielen, ijzerkramer, J. Feddes, koopman
 1832: 200 J. vdW, koopman + 200 wed. Cannegieter, geen
 1833-1836: 200 J. vdW, koopman + 200 G. vd W, architect

Kadaster B1094, leggers en volgnummers

1832: Jaane vdW, ijzerkramer en kinderen 1431/1 (vrijdom tot 1838) > 1431/3
 1843: idem na verbetering 1431/4
 1866: Jaane van der Wielen 4486/1
 1872: Gerrit Jaanes vdW 3759/5
 1891: koopman J.M. Zaadnoordijk 7604/1 verandering van bestemming
 1916: horlogemaker J.J. Copini 12275/1
 1921: goudsmid H. Kraak 15382/1
 1924: horlogemaker J.J. Copini 15479/2 > 1933 **B4063** + klein deel naar 7711/5105 (stad)
 1937: wed. Wassenaar-Hilarides 23879/1 > 1942 successie J.D. Wassenaar 25795/1
 1950: M.W. Camping 27819/1 (1975 Neptunusplein 28b Amersfoort (dossier Monumentenzorg)

BlancoBouwdossiers HCL

1938 eigenaar Bleeker nieuwe winkelpui 730/7329 met tekening bestaande toestand en 1003/12012
 1980 eigenaar M.W. Camping, huurder modehuis Oosterhoff wijziging winkelpui (+ tekening) 1004/6903 en uitbreiding pand in gehele achtertuin 1004/6915

Relatie met Van der Wielen: **Verbouwd door tijdgenoot**

Stijging huurwaarde tussen 1810 en 1814

Stijging koopsom tussen 1831 en 1840

Vrijdom tot 1848

Waarde

1805: GC1805f68 schrijnwerker Vlietstra kocht van Tielenburg	voor	f 3.515
1831 7 september advocaat/procureur C.P.E. Robide vdAa kocht van Vlietstra NA 76049/266	voor	f 5.351
1840 Jacobus Plet kocht van Robidé vd Aa NA 76068/277	voor	f 7.000

Bewoners

1829: J. Vlietstra, schrijnwerker
 1839: Jacobus Plet, kastmaker en Paulus Swart, med. Dr./ Drie generaties Plet tot 1916
 1916 Beeling antiquair + drie generaties

Huurwaarde

1808-1810: 210 Joh. Flietstra/zelf
 1814-1824: 260 Joh. Vlietstra, schrijnwerker of kastmaker
 1828: 260 Joh. Vlietstra/ N. Ypey med.dr. (1828 > juffr. Buising, 1830 > R. Ferwerda, verlakker + ledig)
 1832: 300 LEEDIG
 1833: 210 verlakker R. Ferwerda + 90 LEDIG (doorgehaald > timmerman L. vd Heide + wed. J.G. Kutsch)
 1836: 210 L. vd Heide + 90 J. v Rossum

Kadaster , leggers en volgnummers

1832: Johannes Vlietstra, kastemaker 1314/1 Vleeschmarkt
 1836: C.P.E. Robidé vd Aa 1/3 Vleeschmarkt (maar was dus vlg not. al in 1831!)
 1840: Jacobus Plet 2340/1 (**exp. Vrijdom 1848**)
 1871: meubelmaker Johannes Plet + mede 5131/1
1892: boedelscheiding > 5888/41

Bouwdossiers HCL

1950 1003/12023

Nieuwestad 91

Meubelfabriek Plet bleef tot 1916 bestaan. De winkelpui is in 1950 vernieuwd.³⁴

³⁴ Seeckere voortreffelijke hujsinghen. Voornaam wonen in Leeuwarden Open monumentendag (1997) 41-43.

Relatie met Van der Wielen: **Verbouwing door tijdgenoot**
Waardestijging 1795 en tussen 1810 en 1814

Waarde

1804: Godschalk kocht van glazenmaker vd Weide GC1804f148 (incl. inventaris)	voor	f 9.100
1810: Feenstra-Post kocht van banketbakker Godschalk GC1810f3 (inventaris voor f 7.000) huis	voor	f 13.000
1812: 24 okt Leonardus Metz kocht v. wed. Feenstra-Post (J. Godschalk toezien schuldeiser 2/3)) NA 78002/120 voor 18.900 franken ~	voor	f 9.000
1847: Johannes Plet kocht van Metz NA 78051/253 (sc345)	voor	f 9.000

Huurwaarde

1792: 160 T.H. vd Weide + ledig
 1793-1794: 160+40 vd Weide/zelf
 1795-1801: 227 (beneden) + 92 (boven) vd Weide/zelf
 1805: 92 +227 A. Pars + I. Godschalk (zelf beneden)
 1808: 300 I. Godschalk/zelf
 1810: 300 F.T. Feenstra/zelf
 1814-1824: 459 L. Metz
 1832: 400 banketbakker L. Metz

Kadaster, leggers en volgnummers

1832: banketbakker Leonardus Metz 830/1
 1847: timmerman Johannes Plet 2847/2
 1849: splitsing en verbouwing **C955** huis en erf (+ C956 achterhuis, tuin en kelder, 1859 618/7 **C1141** ijskelder en tuin)
 1859: smid C. van Duysen 4671/1 en3 **vrijdom 1878**
 1886: bierhandelaar H. v. Everé 5235/3 **herbouw C1471**
1903: 9297/4

Nieuwestad 99

Zie wijkkaart 1843 bij nummer 79.

In 1968 is het pand gerestaureerd.

Relatie met Van der Wielen: **Verbouwd door tijdgenoot**
Waardestijging tussen 1823 en 1827
en tussen 1827 en 1833
en tussen 1833 en 1842

Waarde

1823 14 okt: kastelein W. Morra kocht E18 van Pulinx NA 76033/402, 422 (sc429)	voor	f 4.100
1827 10 december Antoon van Assen kocht van Willem Morra E18 NA 76041/371 (sc649)	voor	f 5.275
1833: Benoist kocht van Van Assen	voor	f 7.000
1842: J.G. Langemeijer kocht van wed. J. Benoist NA 79021/243 (sc318)	voor	f 10.000

Huurwaarde

1805-1820: 150 J. Pulinx (1808>140, 1814> 155
1823: 155 Pulinx (doorgehaald > W. Morra/ juffr. Beekkerk
1828: 155 W. Morra (doorgehaald > ledig) / juffr. Beekkerk
1830: 155 J. F. Onclin (doorgehaald > Joh. Benoist) / M. Feenstra
1832: 300 goudsmid Hermanus van Assen (zoon van Antoon)

Kadaster , leggers en volgnummers

1832: wed. Assen-Borgrink 47/5
1834: modemaker J. Benoist1738/1 **expiratie vrijdom 1841**
[1842: > 2448/1](#)

Nieuwestad 102

E18 Pas veel later is het samengevoegd met het huis ernaast (E19).

Nieuwestad 108 (rechterdeel) ZO 18 E15 B1045, huis, erf en tuin RM 24311

Relatie met Van der Wielen: **Verbouwd door tijdgenoot**

Waardestijging tussen 1830 en 1832

Waarde

1823 28 februari wed. Anna de Vriese-Cats (zuster Pieter) kocht E15 (onderhands, zie 1843 78042/97, 98, 117 en 130)
1843 4 april Jetze Bosman kocht B1045+1042 en 1044 (78042/97, 98, 117 en 130) voor f 14.119
1843 28 okt Rinske Heringa Cats, douairière E. de Wendt baron v. Sytzama kocht E15 **77027/88** voor f 16.000
1844, 25 mrt: 76075/71 Rinske Heringa Cats kocht E14 van Vellage voor f 8.871
1857 31 augustus 75056/157 en aktes 162 en 164 F.J.J. van Eijsinga kocht **E15+E14** voor f 34.100

Bewoners

1829 E15 Anna Cats
1848 E15 Speelman x Rinske Heringa Cats (E14 hierin opgenomen, vereniging met E13)
1946 Old Burgerweeshuis (Auck Petershuis)
1978 Boddaertcentrum (Auck Petershuis)

Huurwaarde

1805-1810: 245 meesterbakker E. Hazelhof/zelf, leedig (E223 = ZO 268/269: 90 Jan Jansen)
1814: 300 E. Hazelhof
1820-1830: 300 wed. De Vriese
1832: E15 600 (incl. E223) wed. De Vrieze

Kadaster B1045 en B1041, leggers en volgnummers

1832: wed. Anna de Vrieze-Cats 241/5 Ruiterskwartier (+ B1042, 1044, 1048 en 1049)
1843: 2426/7 Jetze Bosman (+ B1042 en 1044)
1844: 2562/1 Rinske Speelman-Heringa Cats (kleindochter Pieter Cats) **B1045**
en pand links (van Johannes Vellage, zadelmaker 1286/1) **B1041**
Ged. Amotie en vereniging B1041 en B1045 > 2562/20 en 21 **B1560** en B1561 (erf) . 2562/23 **B1686**
1850 Grensverandering B1560 + 3r,81 el van 2882/1 (E17) en deel naar C. Wouda 3015/2
> 2562/26 **B1782** (huis en tuin), en (25 B1781 (stal,etc uit /22-24)
1852: versterf >Sible Speelman 3228/3 > 1854 splitsing > /13 **B1832** > /21 1857 vereniging
1858: F.J.J. van Eysinga 3675/1 > /17 1878 redres meting **B2557**
1903: scheiding **9334/2**

Bouwdossiers HCL

[1947 1003/12038](#)

Nieuwestad 108

De tuingevel zal toen (1844) zijn acht- en zesruitige empirevensters hebben gekregen.

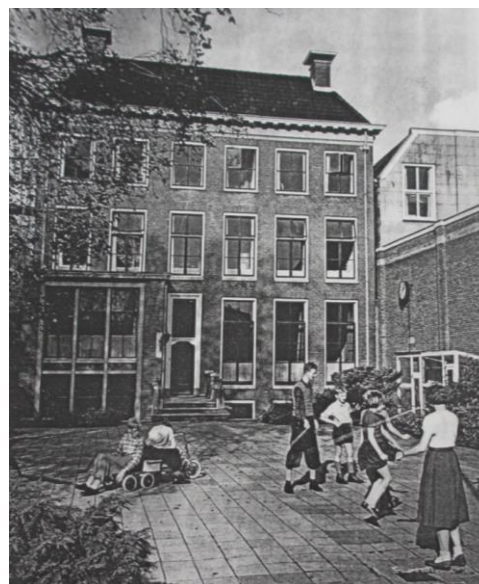
In 1857 verkocht haar weduwnaar Sible Speelman het dubbele huis

Aan de achterzijde kwamen er nog enkele percelen bij zoals op de wijkkaart uit 1876 is te zien. Zie hiervoor de foto bij Nieuwestad 118.

.Sinds het vertrek van de weeskinderen in 1974 verhuurt de Stichting het huis.

Sommigen vinden het maar een saai pand³⁵, maar achter de statige gevel is nog veel van het oude interieur bewaard.

De achtergevel met het oudste deel links in 1974. Dossier Monumentenzorg. Zie ook de foto bij Nieuwestad 118.

³⁵ 'Geheimzinnig pand krijgt nieuwe bewoners' in *Leeuwarder Courant* 30 december 2006.

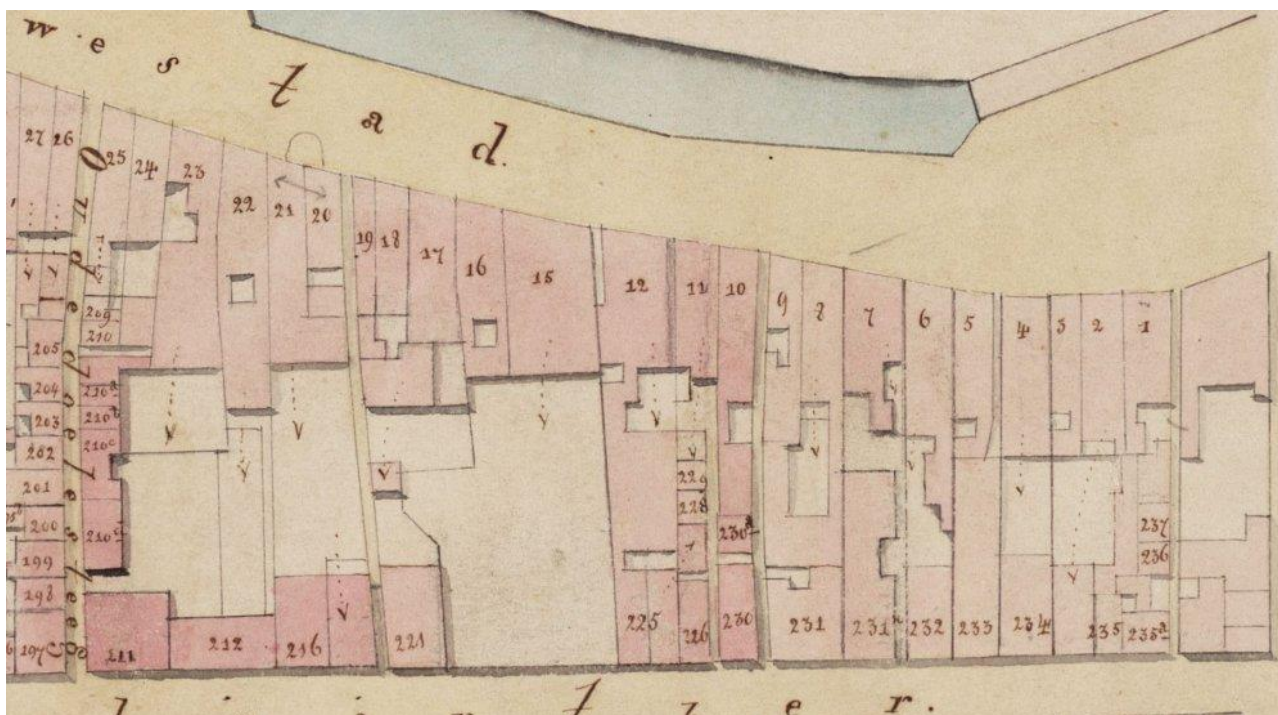
102(2x) 104 106 108(3x) 110(2x) 112 114 116 118 120 122 124

Bij Nieuwestad 108

Boven het bezit van Anna de Vrieze-Cats op de kadastrale kaart van 1832. B1045 huis, erf en tuin, B1042 tuinkamer, B1044 zomerhuis en erf, B1048 stalling en B1049 wagenhuis. Hisgis en kadastrale minuut uit 1832.

Onder het huis E15 op de Wijkkaart

Relatie met Van der Wielen: Verbouwd door tijdgenoot 1835Waarde

1769: Fink kocht v. erven Nieuwenhuis (verplichting afscheiding zolder) voor 3.900 gg =	voor	f 5.460
1792: Wartena kocht van Fink GC1792f26 2 woningen voor 5000 goudgulden à 28st. =	voor	f 7.000
1806 Klomp kocht van Wartena Nieuwestad zz GC 1806f155	voor	f 8.000

Huurwaarde

1786: 108 +60
1788: 217 +160
1805: 200 + 150 A. Wartena/ Davids + Godschalk
1808-1810: 350 A. Klomp/zelf
1824: 350 Anthony van Assen/ (zoon) Jan van Assen, koopman
1837: 400 (700 jr. 428)

Kadaster , leggers en volgnummers

1832: wed. Van Assen-Borgrink 47/4 **door verbouwing veranderd 1835 > 47/9 B1389**
1837: scheiding > Jan van Assen1943/1 **exp vrijdom 1839**
1850: I.S. de Vries 1337/4 **verbouwing 1853**
1859: 5761/1

Bouwdossiers HCL

1931 verbouwing 730/5639 en 5678
1932 1002/7650-0242
1937 1003/12044
1978 1004/5548
1988 1005/7586

Relatie met Van der Wielen: Verbouwd door tijdgenoot 1807-1808Huurwaarde

1795-1801: 168 +130 D. Wesselius/zelf + /S. van Haarsma

1803-1805: 200 +130 Y. Bolman/ v. Haarsma (1805>Fey)

1807-1808: Y. Bolman **ledig wordt verbouwd** > 425 zelf (incl. E231, 6x 32 + 36 + wagenhuis 70 = 298)

1810: 425 I. Bolman

1815-1830: 308 I. Bolman (E231 apart op 291)

1832:600 Erven Bolman

Kadaster B1028. leggers en volgnummers

1832: M.C. Bolman, wed. Looxma 145/2 (+ B1027 huis Ruiterskwartier)

1877: boedelscheiding > M. Dirks-Bolman 5994/2

1880: vereniging met B1027 (erf, huis afgebroken) en deel uit **2314/1** > **B2579 vrijdom tot 1881**

1888: boedelscheiding > Mr. Jacob Dirks 3255/114

1894: 7952/1

Bouwdossiers HCL

1877 kuiperij Jan de Boer 1002/7599-0042

1926 730, 4079

1933 HCL 730, 6344 (vereniging met nr. 116) en 1003/12046

1967 1003/12047

1976 1004/4687

1989 1005/8289

Nieuwestad 118

In 1880 werd het huis verenigd met 116 en verbouwd.³⁶ In 1933 verrees na afbraak een nieuw huis op beide nummers (in 2017 H&M).

Huurwaarde 1808, maar onder dit laatste bedrag viel ook het achterhuis aan het Ruiterskwartier dat voorheen in acht delen was verhuurd voor totaal *f* 186 (Zuid-Oldehoofsterespel 274 t/m 280, in 1808 E231)

³⁶ Nog te zien op een prentbriefkaart van omstreeks 1907. HCL beeldbank PDPRTUINA073.

Relatie met Van der Wielen: architect/aannemer Sloop en nieuwbouw 1802-1803Huurwaarde

1800-1801: 150 Joh. Romkes i.n. uxore/ Jan Joosten

1802-1803: J. vd Veen ledig 'wordt verbouwd'

1804-1810: 352 Joh. Vd Veen (incl. WM26) zelf

1814-1830: 450 J. vdVeen, vrede-regter

1832: 550 Joh. vdVeen, vrede-regter

Kadaster C527, leggers en volgnummers

1832: Johannes vd Veen, vrede-regter 1274/5 Voorstreek C527 (+ o.a. C526 tabaksbranderij)

1851: Cyprianus Johannes vd Veen, erven 2183/11 > splitsing > 2183/12, samenvoeging met 3141/4 pakhuis en ged. amotie > 2183/13

1875: 5571/1 wed. Cyprianus vd Veen, boedelscheiding >

1877: Dirk van der Veen 5995/1, 1891 redres (groter opp.) C1588

1907: verkoop > 9837/6 en 7813/14Bouwdossiers HCL

1971 1003/12048

In 1907 begane grond en beletage samengevoegd en hoge winkelpui aangebracht

Monumentenzorg: nu kad. C2480, eig. M. de Wal, Groningerstraatweg 148, Leeuwarden

Zie ook tekening I. Reijnders uit 1848 van Waag met omgeving. HCL beeldbank THAD164/ THAD349/ 349a.

Bezit Johannes van der Veen in 1832. Links Hisgis met de huizen in lichtbruin, de erven geel. Rechts naast het in 1802 gebouwde pand het huis met daarachter een tabakskerverij (C526, taupekleur). Links op de hoek een pakhuis (geelgroen).

Daartegenover aan de steeg een koffiebranderij (groen, C519) en een stal (geelgroen). Rechts boven de kadastrale minuut uit 1832 met C527.

Zijn vader, tot het uitbreken van de revolutie in 1795 lid van de vroedschap, had 'De Witte Beer' in 1770 grondig verbouwd. Daarbij had hij in de fraaie maar toen al ouderwetse klokgevel de gevelsteen met beer van het oude huis in ere gehouden.

Na zijn vertrek uit Leeuwarden bewoonden zijn zoons een voor een Nieuwestad 119. Na het overlijden van zijn zoon Cyprianus in 1863 kwam het bij een boedelscheiding rond 1876 in bezit van zijn kleinzoon Dirk van der Veen (1827-1906). Diens weduwe verkocht het pand in 1907 in twee delen.

Nieuwestad 120

Z010 E7

Kad. B1025

Relatie met Van der Wielen: **Verbouwing door tijdgenoot**
Waardestijging tussen 1810 en 1814

Waarde

1806 S. Salverda kocht (**GC 1806f6) van IJ. Bolman

Huurwaarde

1807: 262 S. Salverda zelf/ 185 IJ. Bolman-

1810: 385 S. Salverda zelf

1814: 510 S. Salverda

Kadaster, leggers en volgnummers

1832: houtkoper/wethouder S. Salverda

Nieuwestad 122

Z09 E6

Kad. B1024, huis en bleek

RM 24314

Relatie met Van der Wielen: **Verbouwing door tijdgenoot**
Waardestijging tussen 1830 en 1832

Waarde

1808 Sible Cats (broer Pieter) kocht E6 +*achterhuis* (GC 1808f8) van erven oud Bmr. Dominicus (onder wie T. vd Bosch, wed. Man) voor f 10.900

Huurwaarde

1805-1808: 280 J. Andeles erven/J. Smeding (1808 > 300 S. Cats/B. ter Haar
1810: 300 S. Cats/J.R. van Harderwijk
1824-1830: 280 Gerrit Mulier, advocaat/ eig. zijn vrouw (dochter v. Sible Cats)
1832: 500 G.N. Mulier (*incl E232, was in 1808 20+26*)

Kadaster, leggers en volgnummers

1832: Gerrit Nicolaas Mulier (i.n. ux.) 879/2 (*en stalling Ruiterskwartier B1023*)
1863: Catharina Mulier 4134/2 > 1870 + klein deel 2595/37 **B2124**
1879: legaat (+ B1023) > 6170
1975 ong.: eigendom A.M.Th.E. Rottinghuis-Heines (Monumentenzorg)

Bouwdossiers HCL

1936 verbouwing 730/7078 + 1003/12050
1977 1004/5166
1985 1005/5924
1989 1005/8330

Nieuwestad 122

De winkelpui stamt van omstreeks 1900.

Nieuwestad 122 rond 1900. HCL Beeldbank FDNWESTAA536

Nieuwestad 130

Z02 E2

Kad. B1017, huis, erf en tuin

RM 24315

**Relatie met Van der Wielen: Bouwproject tijdgenoot
waardestijging tussen 1808 en 1814**

Waarde

1826 Samuel Crommelin kocht van Sybouts E2 + achterhuis NA75020/118

voor f 24.300

1858 D.J.V. baron Van Sytzama kocht van Crommelin NA 77049/212

voor f 23.034

Huurwaarde

1792-1794: 537,5 T. vd Walle/ zelf (incl. nrs 289 t/m 295)

1795-1797: 580 T. vd Walle (incl. nrs 289 t/m 295)

1805-1808: 580 S. Sybouts/zelf (incl. nrs 289 t/m 295)(ook E3 185 gebr. Zwolsman)

1814: 615 S. Sybouts (ook E3 185 gebr. Zwolsman)

1832: 600 predikant S. Crommelin

Kadaster , leggers en volgnummers

1832: Samuel Crommelin, predikant 260/2 (en B1016 Ruiterskwartier) > plus klein stukje uit **2244/3 B1514**

1858: 3791/2 D.J.V. baron Van Sytzama > erfgenamen 1865 verbouwing **B1984** > 1874 vernieuwing/herbouw > **B2361**

1893: scheiding 7787/1

Bouwdossiers HCL

1898 instrumentmaker J.A.F. Best 1002/7618-0636

1951-53 1003/7898 en 12056

1975 1004/4138

1985 1005/6122

Nieuwestad 130

De winkelpui dateert van omstreeks 1900.³⁷

³⁷ R. Stenvert e.a., *Monumenten in Nederland. Friesland* (Zwolle 2000) 218; zie HCL beeldbank FDNWESTAA535.

Relatie met Van der Wielen: **BOUWPROJECT VAN TIJDGENOOT
waardestijging tussen 1792 en 1805
vrijdom tot 1836**

Waarde

1805: Kesler kocht van Box-de la Rive GC 1805f67 (voor- en achterhuis)

voor f 7.000

1827 16 jan H.G. Born kocht van Kesler

NA 82017/8

voor f 10.000

Huurwaarde

1792: 200 + 100 juffr. Raasveld/zelf en Old Vaand. Leiber

1795-1796: 200 +153 juffr. Raasveld/zelf en burger Leiber >1796 Nicolaas Kesler

1805: 200 + 200 N. Kesler/zelf + C.J. v. Scheltinga

1808: 350 N. Kesler/zelf

1824: 342 wed. N. Kesler/advocaat G.L. Feyens

1828-1831: 342 H.G. Born/G.L. Feyens > 1830 advocaat A. Telting (doorgehaald > mw. Cannegieter)

1832: 262,50 H.G. Born + 262,50 mw Rengers-D. > 1833 E. Roorda > 1834 mw Cannegieter > 1836 E. Roorda

Kadaster, leggers en volgnummers

1832: loodgieter H.G. Born 162/7 (Voorstreek!, **exp. Vrijdom voor verbetering voor 1836**)

1857: J.T. Born 3407/2

1892: 6292/1

Nieuwestad 150 WK 158-159 D143+-D144 (1876 G110) B956, huis, erf en tuin nieuwbouw 1927

Relatie met Van der Wielen: **Verbouwing tijdgenoot 1800-1802**
Nieuwbouw 1816-1818

Huurwaarde

1795: provincie/Fraterniteit

1801: A.J. van Glinstra **ledig, wordt verbouwd**

1805: 465 A.J. van Glinstra (*incl 160½ en 162*)

1808-1810: 420 J.v. Glinstra/zelf

1814-1830: 542 Vegelin van Claerbergen voor D143 (1815 + voor **D144 162**, >1822 142, **D165??**)

1832: 850 (incl. D144 en D165 = stal Ruiterskwartier) V.L. Vegelin van Claerbergen, grietman

Kadaster B956, leggers en volgnummers

1832: Valerius Lodewijk Vegelin van Claerbergen, grietman Joure 1284/1 (*+ Ruiterskwartier B996 en B997*)

1846: Louise Albertina Vegelin van Claerbergen 2528/13

1857: J.F.M.W. Schulze, pianofabrikant 2461/16 > erfenis

1863: Wed. Schulze 4230/1

1877: advocaat/notaris H. Albarda 3621/21

1879: M. Camminga, huisverver 3624/21 (*+ deel naar 1541/4 (D142, Evert Bloembergen apotheker)*)

verbouwing (exp. 1882) > B2600

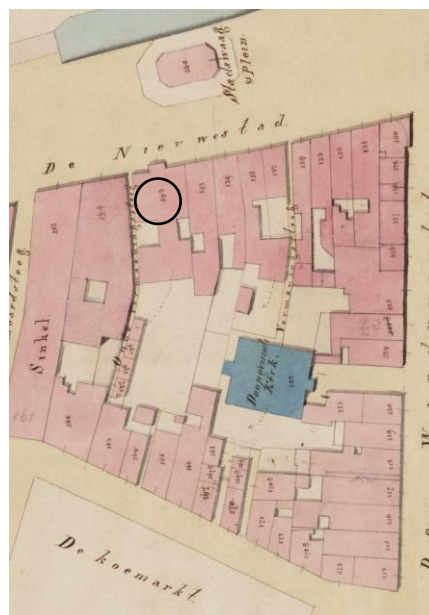
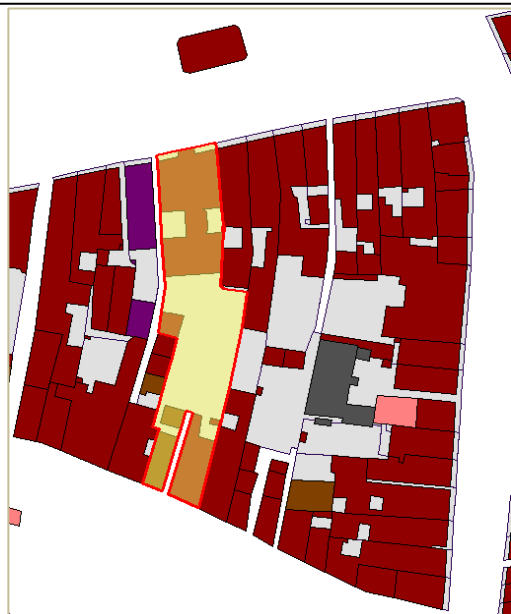
1905: splitsing > 3624/34 na 3634

Bouwdossiers HCL

1926 verbouwing 730/3883

1928 onderpui 730/4612a

Nu opgenomen in warenhuis van oorspronkelijke nummers 140 t/m 154

Links het bezit van V.L. Vegelin van Claerbergen aan de Nieuwestad in 1832. Hisgis.
Rechts Wijkkaart 1843 met nummer D143 (D144 is daarin opgenomen).

Op 27 februari 1902 meldde de Leeuwarder Courant de aanbesteding van het verbouwen en ten dele amoveren van de stadsstate van Vegelin van Claerbergen.³⁸ Dit betrof waarschijnlijk delen aan de achterzijde. Mr. B.Ph. baron Harinxma toe Slooten was de laatste particuliere eigenaar van het pand Nieuwestad 150 te Leeuwarden dat in 1925 geheel is afgebroken om plaats te maken voor V&D. In 1963 brandde dit nieuwe pand uit en in 1969 werd het hersteld met nieuwe gevelversiering.³⁹

³⁸ *Leoardia* sept 2016, 3. (??dit is niet terug te vinden op deze datum!)

³⁹ *Leoardia* sept 2016, 5.

Nieuwestad 152

WK157

D142

Kad B957

afgebroken in 1938

Relatie met Van der Wielen: **Verbouwing door tijdgenoot
Waardestijging 1795 en
tussen 1830 en 1832**

Huurwaarde

1792-1794: 166 R. Bloembergen/166/zelf + 150/Alberda

1795-1799: 193 R. Bloembergen/zelf + 150/Alberda > 1796 ten Broek > 1797 zelf

1801-1810: 325 R. Bloembergen/zelf

1820-1822: 317 R. Bloembergen (1824 / Auke Bloembergen > 1828 + wed. R. > 1830 Auke B.

1832: 400 A. Bloembergen, winkelier

Kadaster B957, leggers en volgnummers

1832: Auke Bloembergen, koopman 111/4

1841: boedelscheiding Reitze Bloembergen 2362/1 **Verbouwing 1854**

1873: boedelscheiding 1541/3 (Evert Bloembergen apotheker)

1877 vereniging *met deel B956 uit 3624/21 (Vegelinhuis)* > **B2581**

1883 boedelscheiding > Auke en Reitze Bloembergen 6676/1 > **verbouwing** (exp. 1886)

1898: scheiding > **7453/1**

Bouwdossiers HCL

1913 verbouwing herenhuis 730/1972

1939 /1940 +nr. 154

Nu opgenomen in warenhuis van oorspronkelijke nummers 140 t/m 154

Nieuwestad 152

in 1936. HCL beeldbank FDNWESTAA478

al vanaf 1769 in bezit was van de familie Bloembergen

Zie wijkkaart 1843 bij Nieuwestad 150 hiervoor.

Op de Kelders 17

M132

H31

A580

RM 24234

Relatie met Van der Wielen: **Verbouwing door tijdgenoot** **Waardestijging tussen 1796 en 1798**

Waarde

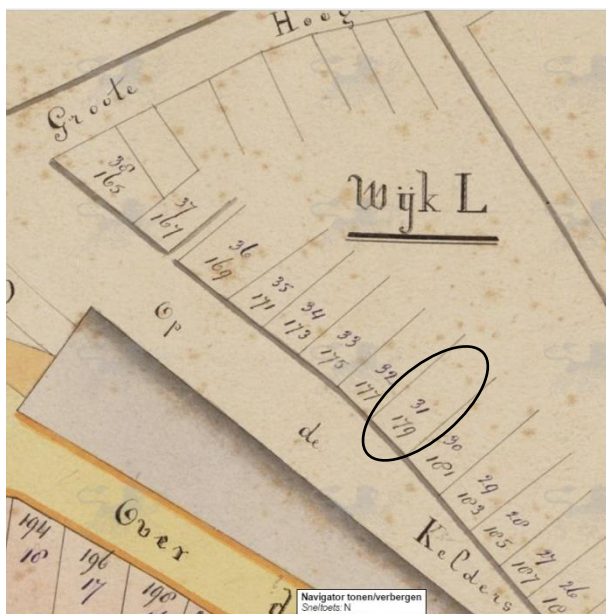
1797 G. Nijeveen kocht van Stienstra GC1797f46 voor 5.820 goudgulden à 28st =	voor	f 8.148
1826 schrijnwerker Cloeck Beekhuis kocht van P. Nijeveen g.m. Swalve NA 75020/238(sc704)	voor	f 8.500
1828 15 feb koopman B.J. Voss kocht van schrijnwerker Cloeck Beekhuis NA78012/45(sc169)	voor	f 8.000

Huurwaarde

1792-1794: 200 Stienstra (+nr. 31)
1795: 215 N. Stienstra/zelf met nr. 31+ 150 wed Hekkers
1796: 215 Stienstra/zelf + ledig
1797: 400 geheel wed. Nijeveen/ D. van Drienen
1798: 400 G. Nijeveen/zelf > 1799-1801 v. Driesum
1808: 400 G. Nijeveen/ 4x huurders 50+252+40+58)
1814: 381 A. Arzoni
1820: 381 J. Adema cs schrijnwerker > 1823 Beekhuis > 1828 Voss + Kamphuis + Eekhof > 1830 Stegeman)
1832: 175 +75 koopman B.J. Voss + Jac. Kamphuis

Kadaster, leggers en volgnummers

1832: hoedenmaker Berend Jurjen Voss 1328/1
1853: verbouwing /2
1882: verbouwing /3
1894: vennootschap > **8000/1**

Op de Kelders 17

In 1800 overleed Nijeveen. Zijn erven verhuurden het huis, in 1822 aan schrijnwerker Beekhuis die het in 1826 voor f 8.500 van hen kocht.

Kelders 17 in 2017. Wijkkaart L uit 1876. H31 werd toen L179, later huisnummer 17.

Raadhuisplein 21

WME48

G45

**Relatie met Van der Wielen: BOUWPROJECT VAN TIJDGENOOT
waardestijging tussen 1794 en 1795
waardestijging tussen 1809 en 1814**

Waarde

1820 30 oktober: Bernardus Buma kocht van Jentje Siblezn Cats en wed. Anna Cats-de Vrieze voor f 16.377
NA 76026/461 (sc 582)

Huurwaarde

1791-1794: 250 J. van Idsinga/ zelf
1795-1804: 470 J. van Idsinga/ zelf
1805-1809: 330 J. van Idsinga/ zelf
1814: 442 J. van Idsinga erven
1820: 442 wed. A. de Vrieze
1828: 442 Bernardus Buma

Kadaster , leggers en volgnummers

1832: Bernardus Buma

Sacramentsstraat 19 (deel)

OME185

Relatie met Van der Wielen: **Woonadres 1801**

Eigenaar

1806: Israëlitische gemeente kocht van weduwe Wymke van der Veen-Krijt GC 1806f20.

Huurwaarde

1798: 50 + 18 + 8

1799: leedig + 18 + 18

1800: 24 'een militair' + 18 + 18

1801: 60 Gerrit van der Wielen + 24 + 18

1802: leedig + 24 + 18

1803: 55 + 24 + 18

1806: kosterhuis

1865: opgenomen in vergrote synagoge

Relatie met Van der Wielen: eigendom 1817-1904 Waardestijging tussen 1822 en 1832Waarde

1817 Gekocht 2 september 1817 van schoenmaker Johan Georg Kramer	voor	f 400
1829 Taxatiewaarde		f 600
1858 Verkocht aan zoon Willem	voor	taxatiewaarde
1877 Verkocht door weduwe Willem aan kleinzoon Ybe	voor	taxatiewaarde
1904 Verkocht 14 december door weduwe kleinzoon Ybe van der Wielen	voor	f 2.336

Bewoners**1817??**

1824 Gerrit en zoon Jan, beiden timmerman en tevens op K26
 1829 geen bewoners (grofsmederij)
 1839 verhuurd aan grofsmid en gezin, 1904 aan boekbinderswinkel

Huurwaarde

1795: 70 A. Rooswinkel + H. Benaingt, Roomsche gem/ H. Landsheer
 1798: 70 H. Landsheer/zelf
 1802-1808: 60 J.J. Kramer zelf
 1810: 60 > 44 J. Kramer
 1815: 44 J.Kramer
 1818-1821: 44 Simon Westerhof, grofsmid
 1822-1828: 44 GvdW, timmerman-architect > 1830 Willem vd Wielen, grofsmid
 1832-1836: 70 Willem vdW, grofsmid

Kadaster A197, leggers en volgnummers

1832: GvdW 1430/1 > 1768/1 > redres >
 1835: GvdW en mede. 1842/1
 1858: huis of werkplaats Willem vdW 3711/2> erfenis
 1868: wed. vdW-Ybes 4661/1
 1869: idem huis 4661/5
 1877: Ybe vdW huis en erf 5802/3
 1904: meisjes De Vries 9843/1
 1914: wed. L. de Vries-Le Grand 7977/5
 1920: koopman Manuel Marcus 14135/1 > **verbouwing 1923**
 1942: Heegstra 25620/1 > 1957 deel stoep naar 7771/8125 (stad) **A2190**

BlancoGebeurtenissen

1971 eigenaar Gemeente Leeuwarden van woning naar opslag antiek (verhuurd aan Ferré-Jacobs f 40/mnd) 1068-39

Bouwdossiers HCL

1921 730/2869

In november 1840 was er volgens een advertentie een 'intrek te huur'. In 1848 was die verhuurd aan Grimm-Putscher, kleermaker.

In het patentregister van 1840 staat grofsmid Schwitters met drie knechten op K25, in 1842 wordt dat K25a. In 1855 had de grofsmid geen knechten meer.

Bij de verkoop in 1904 was de bovenverdieping verhuurd aan gezin Hoekstein-Acronius, boekdrukker.

Sacramentsstraat 24 Westhoeksterespel 57 (rechts) + 58 (links) K26 A198, huis, erf en bleek

Relatie met Van der Wielen: eigendom 1797-1897

Waarde

1797 Gekocht 5 mei <u>A. rechterhuis en grond</u>	voor	f 2.730 ⁵
1800 gekocht september <u>B. linkerhuis</u>	voor	f 400
1829 Taxatiewaarde	(samen)	f 12.000
1858 Verkocht aan zoon Willem	voor	taxatiewaarde
1877 2 maart kleinzoon Ybe kocht van weduwe zoon Willem NA 77068/38 (+K25 en K154)		
1897 Verkocht 23 april door weduwe kleinzoon Ybe van der Wielen (samen met K154)		

Huurwaarde

1794: WH57 50 Roomse gem/ Dirk Ernst wed. + WH58 185 W.H. Diepenbroek, Rooms priester (nummers omgedraaid!)
1795: WH57 Roomse gem. **ledig** > 1796 stadswezen + WH58: 48 Roomse gem. /D. Ernst wed.
1797: WH57 Roomse gem./stadswezen (doorgehaald > G.vd Wielen/zelf 185) +WH58 40 (doorgehaald > Jonker/ Ernst wed)
1798: WH57185 G. vd Wielen + WH58 40 Roomse gem/ D. Ernst wed.
1799-1800: WH57185 G. vd Wielen/ WH58 40 Jonker/ wed. Ernst
1801-1802: WH57185 G. vd Wielen + ook WH58 **ledig en zal verbouwd worden**
1803-1810: 230 (**samengevoegd**) G vdW
1814-1829: 275 GvdW, timmerman > 1830 Willem vd Wielen, grofsmid > 1831 G vd W timmerman
1832: 500 GvdW architect
1833-1836: 500 Willem vd W, smid

Kadaster A198, leggers en volgnummers

1832: GvdW 1430/2 > 1768 > redres
1835: GvdW en mede. 1842/2
1858: Willem vdW 3711/1
1863: aanbouw concertzaal westzijde > **A969, huis, erf en bleek** 3711/6 > erfenis (**Veldwerk 1861, Hulpkaart 1862**)
1868: wed. vdW-Ybes 4661/3
1868: idem 4661/4 + bijbouw **A1052, huis en erf** (vrijdom tot 1872 > 1873) > 4661/7 (**Hulpkaart 1868**)
1877: Ybe vdW 5802/4 (13a 30ca) uitbreiding met tuin van gekocht pand Voorstreek K6
1881: idem samenvoeging/ruiling, vergroting concertzaal oostzijde > **A1262, huis en erf** 5802/6 (21a 55ca)
A1052 + deel A1155 (gekocht 1877, rest Voorstreek A1263) + deel pakhuis A928 (Voorstreek,Albarda in ruil voor deel erf A1052, *Albarda verkocht A1264 in 1899 aan archivaris J.L. Berns 8777/1, verkoop 1909 > 6605/4*)
(Veldwerk 1881, Hulpkaart 1882 + hulpkaart 1884)
1897: concertzaalhouder Klaas Visser 8615/2
1911: rectificatie 8615/3 (33 ca minder) **A 1592 deel naar 8310/7 Voorstreek 75 (Hulpkaart 1910)**
1914: verkoop > winkelier Petrus Rodenhuis 11347/4 **A1681** (en 3 = A207 (*Breedstraat 48*)) (**Hulpkaarten 1919**)
1920: legaat > wed. Rodenhuis 14477/ 2 (en 1 = A207)
1920: zalenexploitant F.E. Schilter 14493/2 (en 1 = A207)
1921: L. Schaaf 15458/2 (en 1 = A207), 1923: bijbouw > /3, 1924: verbouw > /4, 1925: bijbouw, vereniging met A207 > /5 **A1742 Breedstraat/Sacramentsstraat (Veldwerk 1925)**> 1930 bijbouw
1932: Inbreng vennootschap L. Schaaf en zonen (Pieter Louis, g.m. F.P. Rodenhuis en Christiaan Theodoor) 21423/1
1940: > /7 herbouw en vereniging met Breedstraat 46 A1977 en met deel erf A1095 (**uit 23826/2**)
> **A2005** zalen, woningen (**Veldwerk 1939, Hulpkaart 1941**)
1953: verbouw > /10
1954: Vervulling opschortende voorwaarde (+ Sacramentsstraat 16, 18 en 20) **29848/5**
1956: overdracht stukje stoep aan gemeente (**Hulpkaart 1956**)
1971: gemeente koopt A2189 uit Legger 29848/5 (plus Sacramentsstraat 16, 18 en 20, Nieuweburen 124 en 126)

Bouwdossiers HCL

1967: opmeting + tekening in 1005/3557
1976: verbouwing: keuken in tuin (in 1005/3557)
1984: vergunning zalencentrum aan Théskinkerij Prinsentún1005/3557
1989: geluidsoverlast popconcerten 1005/3859 en geluidsisolatie +plattegrond

Gebeurtenissen

1970 1 januari overdracht Zalen Schaaf door mevrouw Schaaf-Rodenhuis aan gemeente Leeuwarden (LC 4-4 en 8-4-1970)

Torenstraat

E401

C794

afgebroken in 1990

Relatie met Van der Wielen: eigendom zoon Jaane 1828 tot 1837

Waarde

1828 Gekocht door zoon Jaane 27 februari van Leeuwensteen/Schulz NA 83006/4

voor f 390

1837 Verkocht 22 november

voor ??

1846 Jan Brink kocht van Catharina Frem 78049/298

voor f 450

Huurwaarde

1826: 18 wed. Philippus Weyer, schoenmaker

1828: 18 wed. J. Vleeshouwer (doorgehaald > H. Makken, koopman)

1830: 18 H. Makken, koopman

1832: 15 Hendrik Makken, koopman

Kadaster C794, leggers en volgnummers

1832: Jaane vdW 1431/2

1838: Catharina Frem, winkeliersche 2089/1

1846: Jan Brink, hovenier 178/7

1854: jr. Idsert Frans van Eijsinga 1798/15

1860: boedelscheiding > 5267/5 C.T. Eysinga g.m. Buma

1888: verkoop . 7194/3

Turfmarkt 18

Oost-Hoeksterespel 264 A280

kad. B302

RM 24399

**Relatie met Van der Wielen: eigendom gedeeld met P.L. de Vries 1796 – 1799
Verbouwing**Waarde

1796 Gekocht 27 oktober samen met timmerman Pieter Lieuwes de Vries	voor	f 1.400
1799 Verkocht september aan J. Accama	voor	f 3.800
1819: 22 oktober Ida Accama verkocht aan Jacob de Haan NA 78007/4	voor	f 2.450

Bewoners

1829 A.L. vdBoon Mesch, predikant met vrouw en twee dienstbodes
 1876 Cornelis Witteveen, geh.m. kleindochter Dirkje Miedema

Huurwaarde

1792: 110 Piersma
 1795: 130 F. Piersma/zelf
 1796-1797: G. vd Wielen + Jan Lieuwes de Vries **ledig en wordt verbouwd**
 1798-1799: G. vd Wielen + J.L. de Vries ledig
 1800: 250 G. vd Wielen + J.L. de Vries/ H.N. Laclé
 1801: 250 Joh. Ackama/ H.N. Laclé
 1807-1810: 275 Akkema/J Wieland (N.B. omnummering, was A264, 1808 >300)
 1815-1822: 258 F. Wielandt
 1832: 275 A.L. vdBoon Mesch, predikant

Kadaster B302, leggers en volgnummers

1832: Jan Brouwer, rustend predikant 194/1 > erfenis
 1839: Bernard Brouwer, advocaat 2188/1 > erfenis
 1841: Agatha de Clerq
 1843: Aaldert Willemsz de Kleijn en vrouw 2508/2
 1858: praeceptor gymnasium A. vd Es 3663/1
 1863 verkoop > kapitein luitenant ter zee J. Andreae 4076/1
 1875: verkoop > Cornelis Witteveen 2441/13
 1882: verkoop > boekdrukker Auke Jongbloed + hoofdonderwijzer W.C. van Munster 6524/1

1883: verbouwing

1902: scheiding schoolhoofd Van Munster 9106/1
 1910: Van der Kamp 10828/1
 1919: inbreng vennootschap fa. Van der Kamp 13755/1
 1936: 23231/1 Van der Kamp > 1944 scheiding

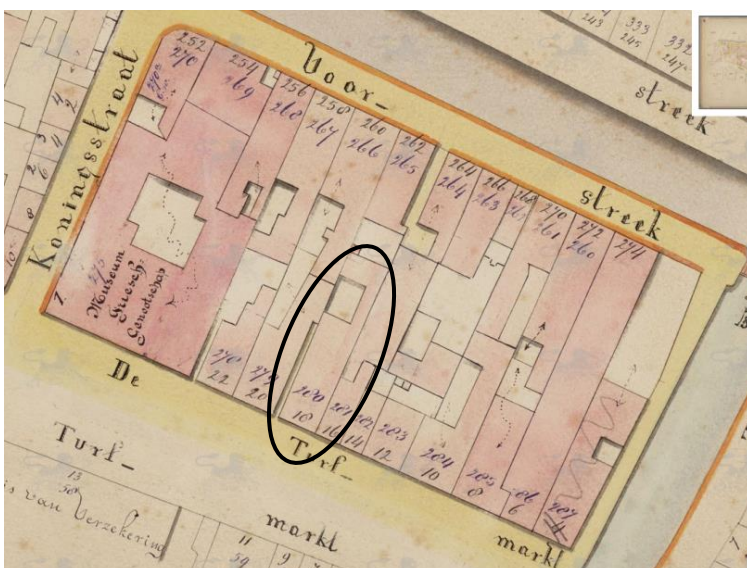
BlancoBouwdossiers HCL

1935 1003/13766

1974 restauratie 18-24 1004/3859

1976 1004/4448

Tot 2012 deel Fries museum

Turfmarkt 18

In 1963 was in het pand een klompenmakerij gevestigd met naast het linkervenster een brede bedrijfsingang. Links boven Wijkkaart C 1876 met oud nummer A280 en nieuw nummer 18

Na de restauratie is de vernieuwde kap gedekt met Oudhollandse pannen en de kroonlijst vervangen door een kopie van de oude.⁴⁰

⁴⁰ Dossier Monumentenzorg.

Relatie met Van der Wielen: **toeschrijving aanbouw 1801-1806**

Huurwaarde

1805: OH270 ledig, **wordt verbouwd** (omgenummerd > 259, in 1808 A275)

1808-1810: 410 J.J. v. Eijsinga

1815: 650 F.J.J. van Eijsinga

Afb. 1. Ingang Eysingahuis, nu Friesch Museum.

*VIII Gezin van het echtpaar
Van Eysinga-Aebinga van Humalda
met de beide grootvaders.
De familiegroep bevindt zich in de
ook nu nog bestaande stijkkamer
van het Eysingahuis
(thans Fries Museum) aan de
Koningstraat te Leeuwarden.
Van links naar rechts: grootvader
jr. Schelte Hessel Roorda van Eysinga
(1722-1790), zijn naamgenoot
Schelte Hessel Roorda (1780-1829),
Clara Tjallinga Aebinga van
Humalda (1756-1830), met op haar
schoot Binnert Philip (1785-1835),
het meisje voor de tafel Cecilia
Catharina (1783-1840),
jr. Frans Julius Johan van Eysinga
(1752-1828), Catharina Johanna
(1778-1850) en grootvader
jr. Binnert Philip Aebinga van
Humalda (1709-1791). Olieverf op
doek door F.L. Hauck (en J.L.
Hauck?), 1787. Particuliere collectie.*

EIJSINGAHUIS

Rechts Frans Julius Johan van Eysinga voor de schoorsteenmantel met zijn familie in 1787. Afb. uit Y. Kuiper, Adel in Friesland

Tweebaksmarkt 36	B51	B418, huis, erf en tuin	RM 24410
Relatie met Van der Wielen: koper in opdracht, verbouwing 1828			
Waardestijging tussen 1828 en 1832			
<u>Waarde</u>			
1828: burgemeester Thijs Feenstra kocht van fam. Van Sminia		voor	f 5.333
1842: Jan Bieruma Oosting kocht van Feenstra (NA 76071/87 (sc291) en 106 (sc298)		voor	f 8.601
<u>Bewoners</u>			
1829 geen			
<u>Huurwaarde</u>			
1810: 325 graaf v. Stirum erven/gebr. Driessen			
1815-1822: 270 A. Driessen (1822 > W.W. van Noort, sbst. Officier)			
1828: 270 Van Welderen Rengers (doorgehaald > T. Feenstra)			
1830: 270 Thijs Feenstra, burgemeester			
1832: 400 Thijs Feenstra, burgemeester			
<u>Kadaster B418, leggers en volgnummers</u>			
1832: Thijs Feenstra 377/1 Turfmarkt			
1842: 162/14 Jan Bieruma Oosting (dit leggenummer klopt niet!!!!)			
B2987 in 1980.			

Tweebaksmarkt 36, Sminiahuis

van Tweebaksmarkt B51 tegenover de Rechtbank van eerste aanleg (huidig nummer 36)

In 1894 werd de gracht voor het huis gedempt. In 1912 liet een volgende eigenaar, de bekende arts W.F.J. Uffellie, het huis verbouwen door architect H. Kramer. In 1976 werd het pand uitvoerig gerestaureerd met vervanging van het trapbordes.⁴¹

Wijkaart 1843, adrescode B51.

⁴¹ Dossier Monumentenzorg.

Tweebaksmarkt 56

Keimpema 76

C59 rechts

B661

afgebroken > provinciehuis

Relatie met Van der Wielen: **Woonadres 1792-1796. Verbouwd 1800, samengevoegd met K77**

Huurwaarde

1792-1794: 125 A. Jansen erven/ Gerrit van der Wielen (K77 250 Dr. Heringa erven/zelf)

1795: 125 A. Jansen erven/ Gerrit van der Wielen (K77 330 Dr. Heringa erven/zelf)

1796: 125 A. Jansen erven/ quartiermr Eewal

1797-1799: 125 wed. F. Heringa en P. Cats/ gebr. P. v. Slooten (K77 330 idem/zelf)

1800: idem ledig (K77 idem 330)

1801: K76 en K77 samengevoegd 400 idem/zelf

1808: 375 wed. F. Heringa + P. Cats/ zelf doorgehaald > D. de Blocq van Scheltinga

Kadaster, leggers en volgnummers

1832: P. Cats 238/4

1835: Gratama 1828/1 > /2 en 3 1837 verbeterd (exp. Vrijdom 1839) en grens veranderd > /5 **B1407** en /6 **B1406** (huis)
> /12 1859 weer samen **B1892**

1887: Swaner/Van Erp 7063/1 > 1887splitsing > timmerman Schwaanders cs 4465/48 **B2834** (+ 7117/1.. = stad)

1898: 8270/2 > /5 1899 verbouw

1918: **12888/1**

Bijzonderheden:

1848: gesplitst in Tweebaksmarkt C59 en C59a (rechts)

1980: afgebroken t.b.v. nieuwbouw Provinciehuis

Tweebaksmarkt 60-56

Het bezit van Pieter Cats rond de Tweebaksmarkt in 1832, links Hisgis en rechts de kadastrale minuut met het driedubbele huis B661.

Bij Tweebaksmarkt 56

Links wijkaart 1843 met C59a. Rechts wijkaart 1876 met het nieuwe nummer 56. Het huis rechts daarvan is dan al opgenomen in het Provinciehuis, dat later het hele blok in beslag zou nemen

Relatie met Van der Wielen: **Verbouwing door tijdgenoot 1833**

Waarde:

1802: GC 1802f128 Sjoerd en Sytze Sybouts kochten van B. Schrader buurhuis OM13 (= J10) voor f 4.790

Huurwaarde

1792: 300 B. Schrader/Sytze Sybouts (OM13 170 B. Schrader/Bischop)

1805-1810: 300 B. Schrader/ Sjoerd Sybouts (OM13 170 S+S Sybouts/wed. Sybouts > 1805 S+S zelf)

1814-1828: 300 Sybout Sybouts (J10 170 Sjoerd Sybouts)

1830: 300 Sybout Sybouts (doorgehaald > Mattheus Sybouts) (J10 170 wed. Sjoerd Sybouts)

Kadaster, leggers en volgnummers

1832: lakenkoper Sybouts Zz 1210/2 (+ ook A560 huis = J10, en A562 pleziertuin)

1835: **grensverandering, verbetering** en stichting werkplaats > **huis + tuin A816** (en werkplaats A815)

1862: scheiding > Zytze Sybouts 4017/2

1878: scheiding > 5894/2

Bouwdossiers HCL

1923 verbouwing sigarenmagazijn De Drie Kistjes 730/3192a

1943 1003/14174

Voorstreek 3

In 1995 is Voorstreek 3 met achterhuis aangewezen als Rijksmonument en gerestaureerd.⁴²

In 2007 dook een geschilderd behangsel op, afkomstig uit Voorstreek 3. In de salon gehangen tot de laatste particuliere eigenaar het uit de omlijsting sneed.

⁴² Redengevende omschrijving. Dossier Monumentenzorg.

Relatie met Van der Wielen: **Verbouwing door tijdgenoot**
Lagere huurwaarde tussen 1803 en 1814

Waarde

Koopakten

1792: J. Feijens kocht GC1782f74	voor	f 2.800
1803: R. Adema kocht van U. Feijens-Rinses GC1803f46	voor	f 3.500
1838: Kromsigt kocht van Adema NA 82022/57 (sc634)	voor	f 4.380

Huurwaarde

1792-1795: 200 (OK 213/214)Jacobus Feijens erv./A. Kemp
1798: 200 wed. J. Feijens/ A. Kemp vrouw
1802: 200 wed. J. Feijens/ R. Adema
1803-1810: 145 R. Adema zelf
1814-1832: 200 schrijnwerker R. Adema

Kadaster , leggers en volgnummers

1832: kastmaker Ruurd Adama 14/3
1839: kastmaker Kromsigt 2207/1
1860: schrijnwerker F. Antonius 3839/1
1884: 5883/11

Wijkaart 1843 met B21. Rechts Voorstreek 6 in 2017..

Voorstreek 6

Achter de voorgevel schuilt een veel ouder huis met in de steeg een Vlaamse top van omstreeks 1600.⁴³ In 2001 is het pand gerestaureerd.

⁴³ "Eene menigte stegen". Stegen en binnenterreinen in de Leeuwarder binnenstad Open monumentendag (Leeuwarden 2010) 47.

Voorstreek 59

WH40 + 41

K15 (1876 K255)

A187, huis en erf

Relatie met Van der Wielen: woonadres kleindochter Jarigje vanaf 1863Waarde

1828 16 juni Hendrik Beintema kocht van Hajonides Bolman NA 82018/72 (sc167) voor f 11.000

Bewoners

1863: Jarigje van der Wielen (kleindochter Gerrit, geh. m. Alle Beintema

1872-1897 inwonend: Aafke van der Wielen-Ybes (schoondochter Gerrit)

Huurwaarde

1824: 350 Hendrik Beintema, koekbakker/ eig. Hajonides Bolman

1832: 162 Hendrik Beintema, koekbakker + 162 wed. D. van Driessen

Kadaster A187, leggers en volgnummers

1832: Hendrik Beintema, koekbakker 72/1 > erfenis

1853: Maria H. Beintema en mede. 3316/1

1858: Alle H. Beintema en mede-, koek en banketbakker 3604/1

1870: splitsing naar 3604/2 **A1058** en *deel 40 el naar secretaris I. Bolman 4750/7 (=A1059, adres G16)*1872 koekbakker Alle Beintema 4297/4 (3 = *pakhuis K10*)1876: *vereniging met A928 uit 4633/1 > 5673/5 > 5673/15 (en /4 (pakhuis A928, 1883 > 4612/4 Albarda **ruiling**)*

1898: koekbakker Taconis 8641/1

1915: **10002/1**Bouwdossiers HCL

1961-65 1003/14217

1982 oprichten banketbakkerij 1005/3345

Gebeurtenissen

1068-45: 1963 voorgevel gewijzigd, na brand achterdeel geheel nieuw opgetrokken.

Voorstreek 75 **WH30** **K5 +K6 (1876 M 275)** **A1155**

Relatie met Van der Wielen: **Verbouwing door tijdgenoot**
Waardestijging tussen 1808 en 1815
eigendom 1876 tot 1895 (huis) deel erf naar zalen

Waarde

1876 mei kleinzoon Ybe kocht K6 NA 75075/50, 58 voor f 19.449
1895 Verkocht 6 juli aan Luijtjen Slauerhof, smid NA 77081/171 (deel) voor f 8.000

Huurwaarde

1805: WH30 230 wed. Binkes (voor) + 210 Dr. Wierdsma (achter) > splitsing
1808-1810: K6 230 wed. Binkes K5: 210>190 P. Wierdsma jr.)
1815: K6 334 wed. Binkes K5 250 P. Wierdsma
1822-1824: K6 334 P. Wierdsma K5 250 P. Wierdsma, , procureur crimineel
1832: 500 (K5 & K6) P. Wierdsma, procureur crimineel

Kadaster A187, leggers en volgnummers

1832: Pieter Wierdsma, procureur crimineel **A177, huis, erf en tuin (13a 20ca)** 1434/2
1853: samenvoeging met deel van Nieuweburen A168 (*rest verkocht naar 3389/1*) > **A904, huis, erf en tuin (13a 60ca)**
1858: proc. Gen. A. Ypey 3613/1, 1871 verbouwing > **A1112**, 1876 scheiding > **A1155**
1876: wed. Ypey-Wierdsma 5682/1
1876: Ybe vdW **A1155, huis en erf (13a 30ca)** 5802/1 >
1881: idem afsplitsing erf naar zalen, blijft **A1263, huis, tuin en erf (4a 45ca)**
1891: idem verbouwing/stichting > 5802/10
1895: smid/brandkastenfabrikant L. Slauerhoff 8310/1
1911 wed. Slauerhoff afbraak > huis werkplaats en erf (+ rect. deel uit Visser 8615/2 Sacramentsstraat 24) **A1593** 8310/7,
1918: bijbouw
1924: boedelscheiding > **17420/1**

Bijzonderheden

1876: erfdienstbaarheid geen bouwwerken binnen 12 m van tuinmuur K10

Bouwdossiers HCL

1925 vegunning rokerij Sj. Boontje 1002/7640-601, kad. A1593
1947 1003/7909 en 7910
1961 1003/7911

Voorstreek 75

In 1805 woonde weduwe Binkes in het voorhuis, misschien familie van Petronella Binkes (1738-1800) die in 1797 van Gerrit van der Wielen het gerenoveerde Eewal 43 had gekocht.

In 1870 is het huis aan de Voorstreek verbouwd door Thomas Romein.⁴⁴ In 1876 kocht Ybe van der Wielen het huis en erf met een oppervlak van ruim 13 are om dit samen te voegen met het zalencomplex.

⁴⁴ Aanbesteding 23 april 1870 *Leeuwarder Courant*.

Weaze 18

D40

B906, huis en tuin

RM 24442

Relatie met Van der Wielen: Aktie Gerrit: **Verbouwing
Waardestijging tussen 1830 en 1832**

Waarde

1825 gekocht van erven Burmania door Bernardus Buma NA 77015/89 (scan 348) voor f 7.650
1830 Bernardus Buma kocht buurhuis D41 (Weaze 16) voor f 2.263 NA 76047/389 en 403.
1848 Taxatie (D41 f 1.800) f 7.500f

Bewoners

1829 Wiardus Willem Buma, advocaat
1839 Wibo Bernardus Buma

Huurwaarde

1824: 267 W.E. van Burmania, geen
1828-1830: 267 W.W. Buma, advocaat
1832: 450 W.W. Buma, advocaat

Kadaster B906, leggers en volgnummers

1832: B. Buma (Weidum) 207/7 (+ B911, = buurhuis noordzijde) > boedelscheiding
1839: Wibo Bernardus Buma, grietman Baarderadeel 2265/1 (+ B911)
1849: wed. Buma, bar. Van Haersolte 2995/1 en /2=B911 > 1858 amotie > 2995/3 en /4=B911
1861: idem, samengevoegd en verbouwd > **B1898, huis, erf en tuin**
1865: successie > Bernardus Jouke Buma 4316/1
1866: splitsing > D40 L.C.E.F. Buma +mede-4410/1 huis en tuin > 1874: 5367/1 advocaat Kymmell **B2008** > **1909 9855/2**
en D41 C.W.A. Buma 4409/1 **B2007** huis en erf > 1874 goudsmid D. Attema 5405/1 > 1876 **stichting B2429 en B2430**
(werkplaats) > scheiding **1880 6306/1 en 2**

Bouwdossiers HCL

1908 smederij vd Werff 1002/7622-902
[1932 verbouwing 730/5808 en 1003/14280](#)
[1957 1003/7920](#)

Weaze 18

De onderpui is talloze keren verbouwd en de kap is ook vernieuwd.

Het eigendom van Bernhardus Buma in 1832 met links Weaze D40 (huidig nummer 18) en rechts zijn huis Ossekop 3. Hisgis.

Weaze 16

D41

1830 kocht Bernardus Buma van Fonk voor f 2.263

Weaze 28

D34

B896, huis en erf

Relatie met Van der Wielen: woonadres zoon Sjoerd 1813Waarde

1808: gekocht door F. Dupied van W. Trippenree (GC 1808f111)

voor f 1.352

1834: verver Wiebe vd Heide kocht van F. Dupied NA 76055/171

voor f 950

Bewoners

1813: Sjoerd vd Wielen

Huurwaarde

1808: 75 D. Trippenree/zelf > 80 F. Dupied

1810-1825: 80 Fettje Dupied

1828: 80 zeilmaker Folkert Visser (doorgehaald > ledig) + F. Dupied

1832: 40 Ruurd vdWurf, kastmaker + 40 Fetje du Pied

Kadaster B896, leggers en volgnummers

1832: Fetje Dupied 316/1

1834: Wybe vd Heide, verwer 1781/3

1836 **amotie, herbouw** en vereniging met B895 pakhuis Wirdumerdijk > 1781/4 >5 vrijdom, huis, erf en verfwinkel

1849: verver Dirk van der Heide 2998/1

1858: boedelscheiding > H. van Buuren 3681/1 **B1429****1884: scheiding > 6880/1**Bouwdossiers HCL

1907 vergunning slachterij 1002/7622-0880, kad. B1429

Of Sjoerd hier ook werkte is niet bekend. Hij woonde maar korte tijd op dit adres. Na hem verhuurde Fettje het benedenhuis aan een zeilmaker en daarna aan een kastmaker. In 1834 kocht haar buurman het pand. Na afbraak en vereniging met een pakhuis erachter kon hij zijn verversbedrijf uitbreiden. De mooie houten onderpui zou nog uit begin negentiende eeuw kunnen zijn geweest. In 1965 is een bouwtekening gemaakt maar restauratie bleef uit en het sterk verkrotte pand werd afgebroken

Weerd 18	West Minnema 32	G31 (16+18)	C517, huis, tuin en erven	RM 24457 (18)
				RM 24456 (16)
<u>N.B.tussen WM30 > G28 en WM32½ > G32 (G29 en G30 lagen aan de overkant)</u>				
Relatie met Van der Wielen: toeschrijving verbouwing				
Waarestijging tussen 1803 en 1814				
en tussen 1824 en 1832				
<u>Waarde</u>				
1803 E. Roorda kocht van C.ornelis Scheltinga van Heemstra GC 1803f65		voor	f 13.500	
1823 Daniel de Blocq van Haersma de With+ V.A. Heringa kocht van Roorda 77013/116		voor	f 17.556	
1825 Echtpaar Bieruma Oosting-Cats kocht onderhands??				
1870 P. Heringa Cats en erfgen. Andringa de Kempnaer verkochten G31 aan G. de Chateau		voor	f 18.309	
en koetshuis G28a aan Folkert van Dijk NA 75069/27		voor	f 6.550	
<u>Bewoners</u>				
1803: wed. Sixma-du Tour huurde van Cornelis Scheltinga van Heemstra				
1805: E. Roorda				
1825: J. Bieruma Oosting				
1829 Sjuwke Cats met zoon Jan B. Oosting				
1839: V.Andringa de K./Gosliga				
<u>Huurwaarde</u>				
1792-1795: 683 Van Heemstra/ mw Sixma (1796 > 600, 1797 > 450 en 1799 > 350)				
1805-1822: 350 Ontv. Roorda/zelf (1808 > 390, 1814 > 480)				
1824: 480 E. Roorda > J.B. Oosting (1828 > wed. Oosting)				
1830: 480 wed. Oosting (doorgehaald > O. vanAndringa de Kempnaer)				
1832: 600 wed. J. B. Oosting				
<u>Kadaster C517, leggers en volgnummers</u>				
1832: wed. Bieruma Oosting-Cats 916/1				
1836: Richtje Johanna Gosliga, g.m. Andringa de Kempnaer, grietman Rauwerderhem 1982/1 > erfenis				
1856: Pieter Heringa Cats en erfgenamen Andringa de Kempnaer 2081/1				
1871: Gerard de Chateau en mede. 4918/1				
1871: splitsing in				
G28a (huidig nr. 16) Volkert Jan van Dijk, kapper 5004/1 C1207, huis, erf en stalling > verbouwd 1872 > C1218				
5004/2 (en deel 2ca verkocht 1872 aan 2669/7) > 5004/6 C1571 > 1891 7588/1 Van Dijk				
1899 verkocht aan 7424/3				
G31 (huidig nr. 18) Jetse Bouwes B..... 2669/6				
Huidig kadastraal nummer C2475.				
<u>Bouwdossiers HCL</u>				
1939 Verbouwing 730/7620				

Het herenhuis Weerd 18 is omstreeks 1720 gebouwd op de plaats van twee oude pandjes en tegelijk ook de stal ernaast (nu nummer 16).⁴⁵ In 1774 kwam boven de stal een verdieping, nadat de weduwe van voormalig stadstimmerman Sjouke Noteboom de overhangende goot van haar huis (huidig nummer 14) had weggehaald en een paar ramen had laten dicht metselen.⁴⁶

Een paar jaar na het overlijden van zijn vrouw in 1820 verkocht Roorda het pand.

Daniel de Blocq van Haersma de With was de zoon van Jan Minnema de With en Catharina van Haersma.

⁴⁵ *Tapperijen, logementen, sociëteiten en huizen van plezier. Historische Horeca.* Open monumenten in Leeuwarden 2001, 51-55.

⁴⁶ Archief Harinxma thoe Slooten Tresoar 325, inv.nr. 261. Akte 27 april 1774.

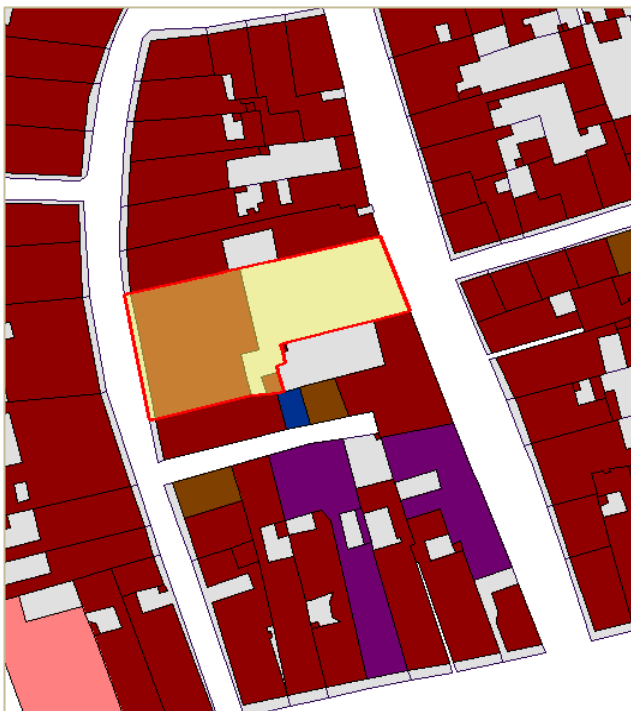
De voormalige stal Weerd 16 rechts naast het herenhuis. Foto MvdW 2017.

Bij Weerd 18

In 1870 had kreeg het pand twee nieuwe eigenaren. De stal werd verbouwd tot zelfstandig woonhuis met adres G28a, nu Weerd 16. In het grote huis huisvestte de nieuwe eigenaar Gerard de Chateau zijn fabrieksarbeiders. Later kwam er een school in, een onderkomen voor leerlingen van Instituut Poutsma (middelbaar onderwijs), een magazijn en kantoor en na een grondige interne renovatie het verenigingsgebouw van de Vrijzinnig Hervormden van 1940 tot 1983. Daarna kreeg het pand een Horecabestemming.⁴⁷

Links kadastraal C517, eigendom van Weduwe Bieruma Oosting-Cats (Weerd, huidige nummers 18 + 16) Hisgis. Rechts Wijkkaart K 1876 na de splitsing, Weerd 18 is oud nummer G31 en Weerd 16 is oud nummer G28a

⁴⁷ Recente eigenarengeschiedenis in *Nieuw gebruik, oud gebouw. Herbestemming van monumentale gebouwen en complexen in Leeuwarden*. Open Monumentendag (2011) 33-35.

Weerd 19

WM47

G44

C445

RM 24452

**Relatie met Van der Wielen: Bouwproject door tijdgenoot
Waardestijging tussen 1810 en 1814**Waarde1802: J. van der Veen kocht van freule A. van Plettenburg GC1802f8

1831: S.B. Stienstra kocht van baron Du Tour NA78019/402 (sc 448)

voor f 7.500

Huurwaarde

1792: 210 secr. Plettenberg/schepen vd Veen

1805-1808: 210 J. vd Veen > 1808 wed. J. vd Veen

1810: 210 bode Bruinsma cs/drost Rengers

1814-1820: 284 wed. De Rotte

1823: 284 wed. De Rotte (doorgehaald > A. van Heemstra)

1828: 284 A. van Heemstra (doorgehaald > M. baron van Schwartzenberg)

1830: 284 Van Pallandt (doorgehaald > M baron Du Tour)

1832: 350 Schwarzenberg zu Hoh.

Kadaster, leggers en volgnummers1832: procureur S.B. Stienstra 1169/...**Weerd 19**

In 1802 kocht Johannes van der Veen Nieuwestad 119

In 1808 woonde weduwe J. van der Veen in het huis Weerd 19. Waarschijnlijk was dat familie van Johannes van der Veen, mogelijk Aukje Dorhout, weduwe van de kinderloos overleden Jentje van der Veen (1773-1806). Johannes zelf stond in dat jaar aangeslagen als bewoner van Nieuwestad 119, dat hij door Gerrit van der Wielen in 1802 had laten afbreken en vervangen door een nieuw huis.

In 1831 kocht Sjoerd Bouwes Stienstra het huis Weerd 19 van baron Du Tour.

In 1978 is Weerd 19 uitvoerig gerestaureerd.⁴⁸

⁴⁸ Dossier Monumentenzorg.

Weerd 21 vertoont de stijlkenmerken van Gerrit van der Wielen.⁴⁹

= G45

NA 76026/441 (scan 457) en 461 (sc 578)

13 nov 1820 Bernardus Buma kocht van Anna de Vrieze-Cats (woonde er) huis, tuin, zomerhuis en turfloods inclusief Bagijnestraat F399 voor *f* 16.377

Lantaarngeld

1810: 330 H.J. van Idsinga

1824: Bernardus Buma (stemg.)

1828: Bernardus Buma

Hisgis 1832 Bernardus Buma

⁴⁹ Lantaarngeld 1828 en Hisgis 1832.

Wirdumerdijk 1

WKE83

D77 (E1)

B916

Relatie met Van der Wielen: **Bouwproject door tijdgenoot
Waardestijging tussen 1791 en 1800**

Waarde

1807: Kool kocht Peperstraat van J. van Lingen (eigenaar sinds 1753) **GC1807f56**

1837: W. Eekhoff kocht van H. Kool NA 78031/360 (sc 733 en 747) voor f 5.312

Huurwaarde

1791: 180 Scholte

1800: 225 C. Scholte

1805: 225 E. Scholte erven

Kadaster , leggers en volgnummers

1832: kastelein H. Kool

?????

De Keizerskroon , Voorstreek over het Waagplein
Jacob Romein bood voor Eekhoff

Wirdumerdijk 9

D78

B917

Relatie met Van der Wielen: **Bouwproject door tijdgenoot
Waardestijging ???**

Waarde

1796: G. Steensma kocht **GC1796f139**

1811: Maria Godschalk kocht NA 75003/32

voor f 7.000

1819: koekbakker Frans Sybouts Walta kocht NA 76024/283 (sc 13)

voor f 6.000

Huurwaarde

????

Kadaster, leggers en volgnummers

1832: Walta

Zwitserwaltje 2 Keimpema222 C246, huis, mouterij + brouwerij B783, huis en bleek RM 24499

Relatie met Van der Wielen: **Toeschrijving verbouwing**
Waardestijging tussen 1810 en 1814

Waarde

1796: L.E. de Boer kocht (GC 1796f92) voor f 3.600
1818: F. Schaaf + J. Wijsma kochten van erven De Boer (76022/453 (sc554) en 475 (sc611) voor f 4.444,-
1834 3 mrt Jarig vd Heide kocht v. wed. Schaaf B780 t/m B783 (78024/72, 90 en 100, sc276) voor f 2.799

Huurwaarde

1795: 108 +24+24 A.B. Wartena + L. Feijens/ huurders
1796-1808: 108 +tussen 34 en 48 L.E. de Boer/zelf + huurders > zelf 156
1810: 156 L.E. de Boer (1814 > 184)
1832: 190 (76+76+19+19)

Kadaster B783, leggers en volgnummers

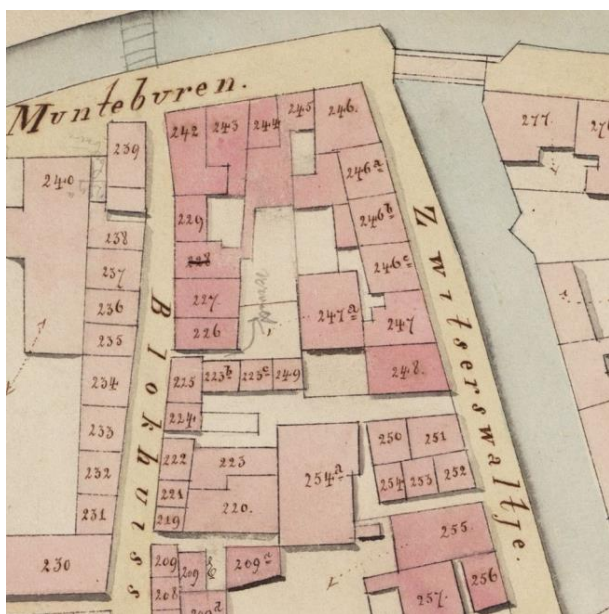
1832: Wed. Folkert Schaaf en mede. 1058/1
1834: Jarig vd Heide, timmerman 1554/5 Weaze (+ van legger 1057 B780, B781 en B782, Zwitserwaltje)
1866: ambtshalve 4423/3 (+ /1,2 = B781, 782 en/ 24 =B1806 (Zwitserwaltje)
1869: H.L. v.d. Hoek/ Beeltje Kan vleeshouwer 4700/4 (+B781 en B782 en B1806)

1891: boedelscheiding > 978/3

Nu Kadastraal B4789 (= huisnummers 2 en 2a, oorspronkelijk B782 en B783).

Bouwdossiers HCL

1984-85 verbouwing Weaze 33 + Zwitserwaltje 2-2a-4-6 tot 10 wooneenheden 1005/5645

Zwitserwaltje 2

De uit Workum stammende De Boer exploiteerde de brouwerij tot zijn overlijden in 1817.⁵⁰ hoekhuis (adrescode C246, de brouwerij had codes C246a, b en c) verhuurd aan een of twee inwoners.

Het Zwitserwaltje heette eerst Hengstewad naar een drenkplaats voor paarden. Het grachtje werd in 1894 gedempt.

⁵⁰ Dopen drie kinderen.1784-1792 te Workum, beroep in overlijdensakte 1817 brouwer.